

TBMM

AYLIK BÜLTEN
SAYI: 39

Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir.

ŞUBAT'95

Türkiye, 767 adet ana kanunla yönetiliyor

Meclis'ten 75 yılda 11 bin 913 yasa çıktı

Ülkemizin yönetildiği 767 ana kanun dışında, çok sayıda yasa değişikliği, bütçe, seçim, af yasalarıyla, uluslararası anlaşmalar yürürlükte bulunuyor.

TBMM tarafından çıkarılan yasalardan, 1961 Anayasası döneminde 247'si, 1982 Anayasası döneminde de 128'i Anayasa Mahkemesi'nce iptal edildi. **2. Sayfada**

DIŞ İLİŞKİLER

- Cindoruk: Türkiye'de işleyen bir demokrasi var **12. Sayfada**
- Türkiye, Gümrük Birliği'nde kararlı **13. Sayfada**
- Türk milletvekilleri Bosna - Hersek'te **14. Sayfada**
- Türk - İsrail ilişkilerine parlamento katkısı **15. Sayfada**

TBMM VE ÇEVRE

TEMA Vakfı TBMM'de konferans verdi:

Türkiye çöl olmasın

22. Sayfada

Meclis, İktüzüğün değişmesinden yana

Meclis'in toplanmasını, gündemdeki konuların görüşülüp karara bağlanmasını ve Anayasa'nın verdiği diğer görevlerin yerine getirilmesindeki usul ve esasları düzenleyen TBMM İktüzüğü, yıllardır eleştiri konusu oldu ve Meclis çalışmalarındaki aksaklıklar çoğu zaman İktüzüğe bağlandı. Bu amaçla her seçim döneminde sonra göreve gelen parlamento yeni bir İktüzük yapmak istedi, ancak Meclis Genel Kuruluna kadar gelebilen İktüzük tasarımları ya komisyonlara geri çekildi ya da kadük oldu.

Son olarak 19. Dönemin başında TBMM Başkanı seçilen Cindoruk göreve gelir gelmez İktüzük değişikliğine öncelik verdi ve bu amaçla kurulan Anayasa Alt Komisyonu'nun başına geçerek bir İktüzük Teklifi hazırlanmasını sağladı. Yeni İktüzük taslağı bu komisyonda son şeklini almayı beklerken, arkadaşımız Nihat Bük, TBMM TV için hazırladığı bir programla bu konuyu tüm ayrıntılarıyla, en yetkili kişilerle görüşerek gündeme getirdi. Nihat Bük'ün İktüzük'le ilgili röportajı TBMM Aylık Bülten'de iki bölüm halinde yayınlanıyor. **4. Sayfada**

SHP, CHP'ye katıldı

Sosyaldemokrat Halkçı Parti ile Cumhuriyet Halk Partisi Şubat ayında gerçekleşen Bütünleşme Genel Kurulu sonrasında Gaziantep Milletvekili Hikmet Çetin'in liderliğinde ve CHP çatısı altında bütünleşti.

11. Sayfada

75 yılda 11 bin 913 yasa çıktı

- TBMM 23 Nisan 1920'den 1994 yılı sonuna kadar tam 11 bin 913 yasa çıkardı. Türkiye, halen 767 ana kanunla yönetiliyor. Bunların dışında yasa değişikliği, bütçe, seçim, af gibi yasalarla, uluslararası anlaşmalar bulunuyor. Meclis tarafından çıkarılan yasalardan, 1961 Anayasası döneminde 247'si, 1982 Anayasası döneminde de 128'i Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edildi. **Cenap KAYASÜ**

Kurulduğundan bu yana Meclis'in yeterli çalışmadığı, gerekli yasaları zamanında çıkaramadığı söylenir durur. Kamuoyuna uzun yıllardır Meclis'in gerekli verimliliği sağlayamadığı imajı verilmeye çalışılır. Oysa Meclis'in top-

landığı 23 Nisan 1920'den bu yana tam 11 bin 913 tane yasa çıkardığını biliyor muydunuz?

Geçtiğimiz 75 yılda çıkarılan bu yasaların 7480 tanesi 1920 ile 1960 arasında, 2300'ü 1961 ile 1980

arasında, 794'ü de 1984-1991 yılları arasında çıkarıldı. Bu yasama döneminin ilk üç yılında da 302 yasa yürürlüğe sokuldu. 1960'da Milli Birlik Komitesi döneminde 375, 1980'de Milli Güvenlik Konseyi ve Danışma Meclisi sırasında da 669 yasa, res'en yürürlüğe konuldu.

75 yılda 11 bin 913 yasa kabul edilirken, halen yürürlükte 767 'ana kanun' olarak adlandırılacak yasa bulunuyor. Yani Türkiye şu anda 767 yasayla yönetiliyor. Bu ana kanun sayısının içinde bir defaya özgü olarak çıkarılan af kanunları, bütçe yasaları, kesin hesap kanunları ile seçimlerin yenilenmesine ilişkin kanunlar yer almıyor. Ayrıca uluslararası anlaşmalar da bu sayının içinde bulunmuyor. Geri kalan yasalar, bu 767 yasada yapılan değişiklikleri içeriyor.

Meclis tarafından çıkarılan bu yasalardan 1961 Anayasası döneminde 247'si, 1982 Anayasası döneminde de 128'i Anayasa Mahkemesince iptal edildi.

KANUNLARIN DÖNEMLERE GÖRE DAĞILIMI

TBMM Genel Kurulu'nun 23 Nisan 1920'den 27 Mayıs 1960 tarihine kadarki toplam 11 dönemde çıkardığı kanunların, dönemlere göre dağılımı **Tablo 1**'de görülmektedir.

20 Kasım 1961'den 18. dönemin sonuna kadar çıkan kanunların seçim dönemlerine ilişkin dağılımı ise **Tablo 2**'de gösteriliyor.

TASARI VE TEKLİFLER

Mustafa Kemal Atatürk'ün

tablo 1

Dönem	Başlama Bitiş Tarihi	Kanun No.	Kanun Sayısı
(Tek Parti dönemi)			
I	23.4.1920-16.4.1923	1-338	338
II	11.8.1923-26.6.1927	339-1174	836
III	1.11.1927-26.3.1931	1175-1801	627
IV	4.5.1931-23.12.1934	1802-2672	871
V	1.3.1935-27.1.1939	2673-3592	920
VI	3.4.1939-15.1.1943	3593-4386	794
VII	8.3.1943-14.6.1946	4387-4940	552
VIII	5.8.1946-24.3.1950	4949-5664	716
DP dönemi			
IX	22.5.1950-12.3.1954	5665-6410	746
X	14.5.1954-11.9.1957	6411-7054	644
XI	1.11.1957-25.5.1960	7055-7480	426

tablo 2

Dönem	Başlama Bitiş Tarihi	Kanun No.	Kanun Sayısı
MBK/Temsilciler Meclisi	27.5.1960-26.10.1961	1-375	375
XII (I Dönem)	26.10.1961-16.7.1965	1-703	703
XIII (II Dönem)	22.10.1965-13.6.1969	704-1185	482
XIV (III Dönem)	22.10.1969-25.7.1973	1186-1784	599
XV (IV Dönem)	24.10.1973-19.4.1977	1785-2088	304
XVI (V Dönem)	13.6.1977-12.9.1980	2089-2300	212
MGK/Danışma Mec.	12.9.1980-13.12.1983	2301-2969	669
XVII	13.12.1983-21.12.1987	2970-3404	435
XVIII	21.12.1987-20.11.1991	3405-3763	359
IXX (İlk üç yıl)	20.11.1991-31.12.1994	3764-4065	302

Meclis'i topladığı ilk günden, 18. dönemin sonuna kadar, Meclis'e Hükümet tarafından sunulan tasarılarla, milletvekillerinin verdikleri yasa tekliflerinin dönemlere dağılımı da **Tablo 3**'teki gibi oldu.

KADÜK OLAN TASARI VE TEKLİFLER

23 Nisan 1920 ile 27 Mayıs 1960 arasında Meclis'e sunulan toplam 9 bin 662 tasarı ve 3 bin 852 tekliften, 840 tasarı ve 1145 teklif dönem içinde görüşülemediği için kadük oldu. 27 Mayıs 1960 tarihinden, 1. Turgut Özal Hükümetinin kurulduğu 22 Kasım 1983 tarihine kadar, Milli Birlik Komitesi, Kurucu Meclis, Temsilciler meclisi, Millet Meclisi, Milli Güvenlik Konseyi ve Danışma Meclisi sırasında da toplam 3596 tasarıdan bin 359'u, 4 bin 475 yasa teklifinden de 3 bin 522'si, yine hükümsüz (kadük) sayıldı. ANAP'ın iktidarda olduğu 1983-1991 yılları arasında ise sunulan 1263 tasarıdan 135'i ve 1075 tekliften 725'i kadük oldu.

NUMARALANDIRMA SIKINTISI

1920 ile 1991 yılları arasındaki 71 yılda iki kez yasalar baştan itibaren numaralandırıldı. 1920'deki ilk kuruluşta birden başlayan numaralandırma işlemi, 1960'da yenilendi. Numaralandırma işleminin iki kez baştan başlaması, uygulamada bazı aksaklıklara yol açtı. 1960'a kadar, 1960 - 61

arasında ve 1961'den sonra üç ayrı numaralandırma olunca, 375'e kadar numaralandırılmış yasalardan üçer, 1961'den 1994 sonuna kadar çıkarılan 4065 kanuna kadar numaralardan da ikişer yasa bulunuyor.

Kısacası, bazı yasa numaraları üçer, bazıları da ikişer defa kullanılmış durumda. Bu nedenle, kanun numarası söylenirken, önce yasanın yürürlüğe giriş tarihi teleffuz ediliyor.

Yetkililer, bu durumun düzeltilmesi için Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin özel gündemle toplanarak, bütün kanunları elden geçirmesi ve yürürlükten kalkan yasaları ayıkladıktan sonra yeniden numaralandırma yapılması gerektiğini, bunun da uzun zaman alacak kapsamlı bir çalışmayı gerektirmesi nedeniyle, siyasi partilerin buna zaman ayıramadığını belirttiler.

ANAYASAL YARGI YOLU

1920'den 1960'a kadar yürürlükte olan Teşkilat-ı Esasiye'de Anayasa Mahkemesi olmadığından, bu dönemde çıkan yasaların denetimi sözkonusu olmadı. 1961 Anayasası ile Anayasa Mahkemesi oluşturulduğundan, Meclis'lerin çıkardığı yasalar Anayasal yargı denetimine girdi.

1961 Anayasasının yürürlükte olduğu 19 yılda çıkarılan yasalar için, Anayasa Mahkemesine iptal davası açmaya yetkili merciler tarafından 380 dava açıldı. İptal davalarını, Cumhurbaşkanı ile ana muhalefet partisi grubu açabiliyor. Ayrıca en az 100 milletvekilinin imzasıyla iptal davası açılabilir. 1982 Anayasasının yürürlükte olduğu süre içinde de, bu yılın başına kadar 123 iptal davası açıldı. İptal davalarının sonuçları ise **Tablo 4**'te gösteriliyor.

Buna göre Anayasa Mahkemesine mahkemelerce 1961 Anayasası süresince 891 dava açıldı. Bunlardan 87'si kabul edilerek yasa ya da ilgili maddeleri iptal edilirken, 376 başvuru reddedildi. 232 dosya noksanlık nedeniyle iade edilirken 196 dosya hakkında yeniden karar vermeye gerek olmadığı kararı verildi. 1982 Anayasası döneminde ise yine bu yılın başına kadar mahkemeler aracılığıyla 340 dava açıldı. 38 yasa ya da maddesi iptal edilirken, 148 başvuru red, 88'i iade edildi, 53'ü için yeniden karar vermeye gerek olmadığı kararına varıldı. 13 davaya ise henüz bakılıyor.

Tablo 3

Dönem	Başlama-Bitiş Tarihi	Tasarı	Teklif
I	1920-1923	680	719
II	1923-1927	1131	631
III	1927-1931	1036	257
IV	1931-1934	1194	136
V	1935-1939	1202	87
VI	1939-1943	930	75
VII	1943-1946	621	108
VIII	1946-1950	767	236
IX	1950-1954	815	625
X	1954-1957	717	526
XI	1957-1960	569	452
XII (1.Dön.)	1961-1965	886	884
XIII (2.Dön.)	1965-1969	694	898
XIV (3.Dön.)	1969-1973	870	922
XV (4.Dön.)	1973-1977	546	820
XVI (5.Dön.)	1977-1980	600	951
17. Dönem	1983-1987	894	485
18. Dönem	1987-1991	369	590

Tablo 4

Anayasa Dönemi	İptal Davası	İptal Kararı	Ret	Noksanlıktan İade	Yeniden Karara Gerek Olmayan	Davanın Açılmamış Sayılmasına
1961	380	160	132	10	68	10
1982	123	90	30	-	1	1
(1982 Anayasası döneminde bir dava 1995'e devrettili)						

Meclis, İktüzüğün değışmesinden yana

- 1 -

"Aslında parlamentonun ayağına dolanan bu İktüzüktür. İktüzük en kısa zamanda değışmedikçe parlamentonun şerefini ve hayşiyetini daha iyi bir ölçüde muhafaza etmenin mümkün olmadığına kanıyım"

Yukardaki sözler eski Bakan, Tekirdağ Milletvekili Halil Başol'un Meclis Genel Kurulu'nda yaptığı bir konuşmaya ait. Meclis'in çalışma düzeninden yakının sadece Başol değil; milletvekillerinden, Meclis Başkanvekillerine hatta Meclis Başkanı'na kadar İktüzüğe yönelik eleştirilere rastlamak her zaman olası. Gazete sayfalarında "Meclis tıkandı", "Meclis yine çalışmadı", "Meclis'in devamsızları" türünden haberlere, televizyon ekranlarında "Meclis'te boş sıralar", "Meclis'te yine tartışma" türünden görüntülere rastlamak artık olağan hale geldi. Ana hatlarıyla Bekika Milli Meclisi İktüzüğü'nden Hüseyin Cahit Yalçın'ın 1908 yılında yaptığı çeviriyi esas alan İktüzüğün değıştirilmesi sürekli olarak Meclis gündeminde geldi.

Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde sık sık tartışmalara yol açan İKTÜZÜK çift meclis sistemine göre hazırlanıp 5 Mart 1973'te kabul edildi. 12 Eylül 1980'den sonra gerek Senato'nun kaldırılarak Meclisin teke inmesi, gerekse uygulamada karşılaşılan eksiklikler yeni bir İktüzük yapılmasını zorunlu kıldı.

1982 Anayasası'nın kabul edilmesinden sonra işbaşına gelen her parlamento yeni bir İktüzük yapmak istedi. Genel Kurul gündemine kadar

Çift meclis sistemine göre hazırlanıp 5 Mart 1973'te kabul edilen ve 1982 Anayasası kabul edildikten sonra da, Anayasanın 95 inci maddesi ile geçici 6 ncı maddesi gereğince uygulanmaya devam eden TBMM İktüzüğü sürekli eleştiri konusu oluyor. 19. Dönemin başında TBMM Başkanlığına seçilen Hüsamettin Cindoruk'un öncülüğünde kurulan İktüzük Komisyonu, bu eleştiriler ışığında Meclis çalışmalarını daha verimli hale getirecek bir İktüzük yapabilmek için çaba gösteriyor.

da gelebilen bazı İktüzük tasarıları ya komisyonlara geri çekildi ya da kadük oldu. Son olarak 19. Dönemin başında Meclis Başkanlığı'na seçilen Hüsamettin Cindoruk görevi gelirmeye önceliği İktüzüğe verdi.

Kurulan Anayasa Alt Komisyonu'nun başına geçen Cindoruk, bu

çerçeve de İktüzük teklifi hazırladı. Diğer tekliflerle birlikte değerlendirilerek hazırlanan yeni metin genel kurul gündemine kadar gelebildi ancak yeni önerilerle komisyona geri çekilerek görüşülmeye devam etti. Yeni İktüzük taslağı şu günlerde komisyonda son şeklini almayı bekliyor.

Devamsızlıktan, soru önergelelerine, yoklamadan oylamaya hatta kılık kıyafete kadar eleştiri odağı olan mevcut İktüzük hakkında milletvekillerinin değerlendirmeleri şöyle:

Mehmet Emin Sever (YDH)

Bu İktüzüğü değıştireceğiz diyen Meclis hala bu İktüzüğü değıştirmedi. Gündem dışı söz talebi az sayıda milletvekiline veriliyor ve süresi

gayet kısıtlıdır. Siz başkanlığa gündem dışı için müracaat ettiğinizde, çok taze, Türkiye'nin gündemini meşgul eden birinci sıralarda bulunan bir konu hakkında konuşma talebiniz oluyor. Ama sayı yetersizliği ve gündem dışı 3 kişi gibi bir kısıtlama nedeniyle size sıra verilemiyor veya neden verilemediğini de anlayamıyorsunuz. Meclis çalışması grubu olan siyasi partilerin tamamıyla ağırlığı, etkinliği ve sultas altındadır. Bir de başkanlığın adil olmayan bir şeyi var milletvekilleri üzerinde. Diyelim ki belli bir süre içerisinde konuşan milletvekilleri eğer

TARİHÇE

TBMM'nin kendi yaptığı ilk İktüzük: Dahili Nizamname

Ülkemizde parlamentoya ait ilk İktüzük, 1876 tarihli Anayasa'nın kabulünden sonra 13 Mayıs 1877'de yürürlüğe giren Heyet-i Mebusan "Nizamname-i Dahili"dir. 23 Nisan 1920'de kurulan Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin çalışmaları da bir süre (yaklaşık 7 yıl) bazı değışikliklerle bu İktüzükle yürütülmüştür. Türkiye Büyük Millet Meclisi 2 Mayıs 1927'de kabul ettiği "Dahili Nizamname" ile ilk kendi İktüzüğüne sahip oldu. 1961 Anayasası'nın yürürlüğe girmesinden sonra "çift meclis"e geçilmesi ile de 1963 ve 1965 yıllarında Cumhuriyet Senatosu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Birleşik Toplantı İktüzükleri yapıldı. Çift meclise göre hazırlanıp 5 Mart 1973'te yürürlüğe giren İKTÜZÜK ise halen yürürlükte bulunuyor.

siyasi gruba mensup ise veya arkasında birileri var ise onun sözü kesilmiyor, devam edebiliyor veya kendi partisine ait bir milletvekili ise onun konuşmalarına daha uzun süreli bir tolerans tanıyor, adeta iki katına çıkacak şekilde onun konuşmalarına müsaade ediyor. Buna karşın kendi partisinden olmayan veya karşı düşüncede olan bir kişi ise hele hele bağımsızsa veya sayısı az olan bir partiye mensup ise bunun konuşması derhal veya çok kısa sürede kesiliyor. Grubu olmayan veya bağımsız add edilen milletvekillerinin daha çok etkinliğinin sağlanması yönüne gidilmeli, bu milletvekilleri daha çok konuşabilmeli, bazı normlar, sayısal normlar aşağıya çekmelidir. Yani Meclis araştırması ve gensoruyla ilgili 10 kişilik 20 kişilik sayıları daha aşağıya 5 kişiye veya bir-iki kişiye indirmek gerek.

Haydar Oymak (CHP)

İçtüzüğün güncel hale ve bugünkü yapıya uygun hale getirilmemesinin savunulabilir hiç bir tarafını göremiyorum. İztüzük milletvekillerine fazla inisiyatif tanımıyor İçtüzükte yapılan düzenlemeler daha çok gruplara inisiyatif tanıyor. Milletvekilleri olarak Meclise gittiğimiz zaman hangi gündemle karşılaşacağımızı, hangi kanun tasarsının önümüze geleceğini çoğu zaman bilemez durumdayız.

Rastgele laf söylemek için hiçkimsenin hiçbir milletvekili arkadaşımızın Meclis kürsüsüne çıkacağını ben şahsen kabul etmiyorum. Dolayısıyla televizyonun da, Meclis Televizyonunun da aracılığıyla topluma sunulan bu çalışmalarda milletvekillerinin hazırırlıklı, ciddi anlamda katkı yapıcı görüşlerinden halkı yoksun bırakmanın mazereti zaman darlığı olmamalı. Süreyi genişletebiliriz; bir hafta yoğun bir çalışma, öbür hafta etkinliği seçim bölgesine ve seçmenlere ayırma yönünden bir değişiklik yapılabilir. Maalesef bugün denetim

NE NEDİR?

Meclis İçtüzüğü

Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin toplanmasını, gündemini, gündemdeki konuların görüşülüp karara bağlanması ve Anayasa'nın verdiği diğer görevlerin yerine getirilmesindeki usul ve esasları gösteren; kısaca TBMM'nin çalışmalarını düzenleyen kurallar bütünü olan İÇTÜZÜK kaynağını Anayasa'dan

ve geçici 6'ncı maddesinin tanıdığı iznile yürürlükte bulunuyor. Mevcut İçtüzük; 1-Genel Hükümler ve Tarifler, 2-Millet Meclisi'nin

Kuruluşu, 3- Genel Kurul Çalışmaları, 4- Kanunların Yapılması, 5-Özel Hükümler, 6-Denetim Yolları, 7- Yasama dokunulmazlığının kaldırılması ve milletvekilliliğinin düşmesi,

MILLET MECLİSİ
İÇTÜZÜĞÜ

Karar No : 384

Karar Tarihi : 5 . 3 . 1973

(Resmî Gazete : 13 . 4 . 1973 — 14580)

alır. Kimi hukukçuların "sessiz anayasa" diye de nitelendiği İÇTÜZÜK Anayasa'nın yasama organı için koyduğu genel kuralları ayrıntılı biçimde ifade eder. TBMM'deki siyasi partiler bütün faaliyetlerini İÇTÜZÜK hükümlerine göre yürütmek zorundadır Meclis İçtüzüğü Anayasa Mahkemesi'nin yargısal denetimi altındadır. Halen uygulanmakta olan 1973 tarihli İÇTÜZÜK 1982 Anayasası'nın 95. maddesi hükmünce

8- Oylamalar ve Seçimler, 9- Devam ve izn, 10- Tutanaklar, 11- Disiplin Cezaları, 12- Kolluk İşleri, 13- Millet Meclisinin İç Hizmetleri, 14- Çeşitli Hükümler 15- Son Hükümler kısım başlıkları altında 162 maddeden oluşmaktadır. Anayasa'nın 95'nci maddesi uyarınca siyasi parti gruplarının TBMM'nin bütün faaliyetlerine üye sayıları oranında katılmalarını sağlayacak yolda düzenlenmiştir.

Anayasa Madde 95

Türkiye Büyük Millet Meclisi, çalışmalarını kendi yaptığı İçtüzük hükümlerine göre yürütür. İçtüzük hükümleri, siyasi parti gruplarının, Meclisin bütün faaliyetlerine üye sayısı oranında katılmalarını sağlayacak yolda düzenlenir. Siyasi parti grupları, en az yirmi üyeden meydana gelir.

Anayasa Geçici Madde 6

Anayasaya göre kurulan Türkiye Büyük Millet Meclisinin toplantı ve çalışmaları için kendi İçtüzükleri yapıncaya kadar, Millet Meclisinin 12 Eylül 1980 tarihinden önce yürürlükte olan İçtüzüğünün, Anayasaya aykırı olmayan hükümleri uygulanır.

Tanır: Meclis amatörlüğünü kaybetmiştir

Meclis'in çalışmalarında aksaklık var. Bu bariz görülüyor. Yahut bunu şöyle düzeltebilirim: Meclis daha verimli çalışmıyor. Meclis kapıları açık, kürsüleri açık çalışıyor ama daha verimli çalışma imkanı varken bunu kullanamıyor.

Acaba bu içtüzükten mi? Bugüne kadar bütün tenkitler buraya bağlanmış: "Meclis daha verimli çalışır ama içtüzük değişmeli." 1973'ten beri içtüzük üzerinde oynanmamış. İşte bu noktadan dolayı içtüzüğün hemen değişmesinin taraftarıyım. Çünkü sebep aranıyor, içtüzüğe bahane bulunuyor. Ama göreceğiz ki içtüzük değiştiği zaman bu böyle değildir. Çünkü bu Meclisi yeni keşfetmiş değiliz biz. 1973 içtüzüğünden daha olumsuz bir içtüzükle bu Meclis çalışmış ve çok şeyleri becermiştir. 1973'ten evvelki içtüzük, Yassıada kararlarını günlerce bu Meclis'te kıraat etme imkanlarını tanıyordu ve böylece Meclis kilitleniyordu. Buna rağmen 1961 Anayasası demokratik müesseseleri kağıt üzerinde kurmuş ama bunların fiiliyata geçirilmesinin bütün kanunlarını o beğenmediğiniz içtüzükle bu Meclis'ten çıkarmıştır.

Öyleyse Meclis'in çalışmalarında aranan tek şey içtüzük değildir. Meclis amatörlüğünü kaybetmiştir. Buraya gelen arkadaşlarımız o ruhla gelmiyorlar. Zile basıyoruz, yoklamayı yapıyoruz 3 dakika sonra kulisler Meclis'ten daha fazla dolu. Yani insan eğer içerde konuşulana merak bile etmezse, verimli çalışmaya almanın imkanı yoktur.

Meclisler 1961 ve 62 meclislerine göre daha entellektüeldir,

daha kültürlü insanlar geliyor. Ama ne yazık ki işte amatör ruhu yok. Onu kaybetmişiz. Şimdi, gruplar konuşuyor iki de şahıs konuşuyor ve genel görüşmeyi tamamlıyoruz. Eski içtüzüklerde kifayet müzakere takriri verilinceye kadar konuşmalara devam edilir ve kifayet takriri de en az 5 kişi konuşmadan verilemez diye kayıtlar vardı. Bunların hepsini kuşa çevirmiş içtüzük. Niye çevirmiş? Meclis daha verimli çalışsın diye çevirmiş. Tersine Meclis daha verimli çalışamamış. İchtüzük, Anayasa birbiriyle devamlı uyuma halindedir. Zannedirim yeni içtüzüğü hazırlayan arkadaşlarımız bu Mart sonuna kadar Anayasa'daki gelişmeleri de bekleyeceklerdir.

görevleri yapılamaz durumda. 1993 bütçesi görüşülürken sorduğum veya kanunlar yapılırken sorduğum sorulara bugüne kadar yanıt alamadım. Orada kendi içimizde biz sanki tiyatro oynar gibi bir sonuca geliyoruz.

Ali Kemal Başaran (ANAP)

İchtüzüğümüzün dört başı mamur bir içtüzük olduğu söylenilemez. Tümyle değilse de aksayan kısımlarını bugünkü şartlara, parlamento

geleneğine uygun şekilde değiştirerek yeni bir tüzük meydana getirmek gerekiyor. Komisyonlara gelen tasarı ve kararnameler bu komisyonlardan geçmekte, oldukça zorluklar meydana gelmekte. Bu tasarı ve kararnamelerin bu komisyonlardan, hatta birkaç komis-

yondan geçtiği için Meclisin gündemine gelmesi çok zaman alıyor, gecikiyor. Meclis'in gündemine geldikten sonra da gündemde uzun süre bekliyor.

Çıkarılacak herhangi bir kanunun daha iyi daha güzel olması amacıyla olan önergeler yerine sırf kanunu engellemek için önergeler verilerek kanunun çıkarılması geciktiriliyor veya engelleniyor. Sırf kanunu engelleyici nitelikte olan bu önergelerin verilmesini de önleyici bazı hükümleri içeren bir içtüzük yapılması gerekiyor.

Ural Köklü (CHP)

Çalışma saatlerimizin yarıya yakını yoklamalarla geçiyor. Yani diyelim ki Meclis'te bir yasa görüşülüyor. Bu sırada farz-

edelim yetersayının varlığı yokluğu konusunda bir endişe duyuluyor. 10 tane arkadaşımız kalkıp diyor ki "Yoklama istiyorum." Dönüyoruz tekrar yarım saat 450 tane milletvekilinin vilayeti ismi, soy ismi anons edilerek yoklama yapıyoruz. Meclis'te bir yarım saatimiz kayboluyor. Neticede yoklamada istenilen sayı çıkabiliyor, 15-20 dakika sonra, muhalefet eden parti eğer o yasanın çıkmasını istemiyorsa bu kez "Milletvekili karar yeter sayısı istiyorum" diyebiliyor.

Milletvekilleri olarak parlamentoda çalışanla çalışmayanın belli olabileceği bir yönetmeliği, içtüzüğü getirelim. Yani milletvekilinin çalışıp çalışmadığı belli olsun.

Şimdi madem ki Genel Kurul'da her kanun her teklif fazla ilgi çekemiyor, O halde ihtisas komisyonlarımıza ağırlık vermekte fayda var derim. Kanun hakkında genel görüşme yapılsın, maddeleri hakkında sadece oylama

Kalemlî: Bütün kabahat içtüzükte değil

İktidar grupları olsun, muhalefet grupları olsun Meclis'te işler aksamaya başlayınca, toplantılar yapılamayınca getirirler bütün kabahatli içtüzüğe yüklerler. Bu kolay bir yöntem. Ama bu kadar insafsız olmamak lazım. Bakınız bu Meclis 17. dönemde, 18. dönemde, 19. dönemde sayısını geçen gün bir televizyon programında verdiğim aşağı yukarı her dönem için söyleyebileceğim 300-350 tane kanun teklifi, tasarımı görüşmüş, karara bağlamış. Sözlü soruları görüşmüş, yazılı sorulara cevap vermiş vs. vs. Komisyon toplantıları yapılmış, dış ilişkiler bu çerçevede içerisinde gerçekleştirilmiş. Ama bütün bunların hepsini yok farzedip de bu içtüzükle bu Meclis çalışmıyor demek büyük haksızlık, büyük insafsızlık.

Şu anda yürürlükte olan içtüzük bir konsensüsün öngörüyor. Gruplar arasında, partiler arasında bir konsensüs olduğu zaman bu Meclis'te çok çabuk kanunlar çıkıyor, çok çabuk işler görülüyor, yürüyor. Peki o zaman niye içtüzüğü suçlamıyoruz, işler çabuk görüldü diye? Demek ki biz milletvekilleri olarak, idareciler olarak, iktidar grupları olarak, muhalefet grupları olarak işimize geldiğinde içtüzüğü benimsiyoruz, işimize gelmediğinde içtüzüğü kötülüyoruz. Burada çifte standart uygulamamız lazım. Ne kadar içtüzük yaparsak yapalım, içtüzüğü ne kadar değiştirirsek değiştirelim, mükemmeli bulamayacağız demektir. Neden? Çünkü iktidar grupları içtüzüğü kendilerine göre yorumlayacaklar. Yani bir an önce "Her getirdiğimiz teklif, tasarı kanun olarak çıksın" diyecekler. Muhalefet grupları da kendilerine göre yorumlayıp, denetleme ağırlık veren bir içtüzük olsun isteyecekler ki doğrusu budur.

Bakin bugün iktidarda olursunuz, içtüzükten şikayet edersiniz, ama o iktidar yarın muhalefete düşecek. Bu defa kendi şikayet ettiği şeyler diğerinin karşısına gelecek. Bu bakımdan her siyasi grup kendisinin bir gün iktidar, bir gün muhalefet olacağını düşünmeli ve bu işin kaydı hayat şartıyla ilelebet aynı statüde kalmayacağını de düşünerek içtüzükteki değişiklikleri düzenlemeleri ona göre yapmalıdır, ona göre talep etmelidir. Aksi halde

İktidar grupları, Meclis'i toplayamazsa bunun kabahatini içtüzüğe yüklememek lazım.

Şimdi bakın 450 milletvekillimiz var, 150 toplantı yeter sayısı ile açıyoruz Meclisi. Bunu çok fazla bulabilirsiniz, indirirsiniz 100'e, 125'e, 110'a her neyse çok önemli bir şey değil. 114 karar yeter sayınız var. Bunu da indirirsiniz, 50 dersiniz. Bu da önemli bir şey değil. Amanın 50'ye indirdiğinizde, 100'e indirdiğinizde bu defa o sayıyı bulmak için zorlanacaksınız. Bu işin tabiatında var. Niye? Milletvekilli şöyle düşünebilir: "Ben bugün gidemezsem bile arkadaşım gidebilir" diyebilir veya milletvekilinin o gün komisyonda işi olabilir veya dışarıda bir devlet kurumunda işi olabilir. Bir vatandaşın çok önemli bir meselesini takip ediyor olabilir. Bütün bunların hepsini düşünerek içtüzükte yapılacak değişiklikleri gündeme getirmek lazım. Niyet hâlis olursa, ilyeniyet galip olursa içtüzükte yapılacak değişiklikler de bir an önce çıkar. İchtüzüğü yalnız kanunlar kararlar bilecek değil, içtüzüğü yalnız yönetimi sağlayan başkanvekilleri bilecek değil. İchtüzüğü her milletvekili bilecek. Milletvekiline içtüzüğü çok iyi kullanırsa Meclis'te çok konuşma imkanı kazanır. Hele hele şimdi Meclis TV'si de var.

yapılsın. Böyle bir seri çalışma tarzı hem sağlıklı olacaktır hem de Meclis'in önünde tıkanmışlığı yok edecektir.

Hüsnü Doğan (YP)

lannın bütçeleri didik didik edilir. Orada

Bütçe tasarı u-
zun bir süre Blan
Pütçe Komisyo-
nu'nda müzakere
edilir. Aşağı yukarı
sabahlara kadar
bütün bakanlık-
ların ve kuruluş-
ların bütçeleri didik didik edilir. Orada

40 arkadaşımız vardır, 25'i iktidar grubundan, 15'i de muhalefet grubundan olmak üzere. 40 adet arkadaşımızın her türlü tenkidi yapma, uzun uzun konuşma hakları vardır. Nitekim bu oluyor. Ayrıca orada yine diğer milletvekillerinin de gelip söz alma hakları vardır. Fakat Bütçe Komisyonu'nda bütçe bağlandıktan sonra Meclis'e geliyor tekrar sil baştan yapılıyor. 15-20 günlük bir uzun çalışmayla tekrar Meclis tıkanıyor. Aslında işin esasına bakarsanız. TBMM'nin Plan ve Bütçe Komisyonu'ndan getirilen bu bütçe üzerinde

doğru dürüst değişiklik yapma hakkı da bulunmamaktadır. Bu meyanda benim teklifim şudur: Bunu daha evvel de değişik gruplardan arkadaşlarla uzun yıllardır görüştüm. Ben istiyorum ki Plan Bütçe Komisyonu'na daha geniş bir yer verilsin. Mesela eski Senato Salonu gibi bir salon düşünülebilir. Orada değişiklik yapılarak, Komisyonun çalışma tarzında değişiklik yapılarak üyelere ilaveten parti gruplarına da söz verilebilir. Sonra Meclis'e geldiğinde şimdiki usulde olduğu gibi genel görüşmesi 1 gün yerine birkaç gün sürdürülebilir, partilere daha uzun

Genç: Bu içtüzükle çok şey yapılabilir

Bence bu içtüzüğün iyi uygulanması halinde çok da öyle kötü bir içtüzük olduğunu kabul etmek mümkün değildir. Çünkü içtüzükleri ne kadar mükemmel yaparsanız yapın o içtüzükleri uygulayan toplumlar bunun iyi veya kötü işlemlerini sağlayabilir. En basit kanunların müzakeresine ilişkin içtüzükte ayrı bir bölüm vardır. İçtüzüğün komisyonların işleyişine ilişkin bir bölümü vardır. Ayrıca Meclisin genel çalışmasına ilişkin

bölümleri vardır. Kanun tasarıları ile ilgili olarak bir örnek vermek istiyorum. Her kanun tasarı üzerinde grupların 20'er dakika, iki milletvekilinin de 10'ar dakika konuşma hakkı vardır. Maddeler üzerindeki konuşmalar ise aynı şekilde bu sürelerin yansıdır. Ancak bu süreleri Danışma Kurulu kararıyla kısaltmak mümkün. Ama bugüne kadar maalesef Meclis Danışma Kurulu'nda bu sürelerin kısaltılması konusunda bir çalışma yapılmamıştır. Yapılmadığı gibi ayrıca siyasi partiler ve bazı milletvekilleri bir kanunun yürürlük maddesi üzerinde çıkıp konuşuyorlar.

Bizim siyasi parti grubu teşkil etmemiş partilere mensup milletvekilleri diyorlar ki 'Bizim TBMM'de grubumuz yok ama bize gruplar kadar hak tanınsın.' Şimdi 450 tane milletvekili olan bir parlamentoda her milletvekiline (ki bunların içinde bugün herhalde 20'nin 25'in üzerinde bağımsız var) siyasi partilere tanınan haklar kadar hak tanıdığınız zaman TBMM'de hiçbir müzakerenin sonucunu almak mümkün değil. Çıkıyor mesela bir kanunun yürürlük maddesinde gruplar 10 dakika konuşuyorlar, Madde ile ilgili en ufak bir şey konuşulmuyor, sadece genel siyaset yapılıyor. Eh şimdi öteki maddeleri de nazarı dikkate aldığınız zaman hiç madde ile ilgisi olmayan konular

konuşuluyor, böylece Meclis'in zamanı heba ediliyor. İşte benim Meclis Başkanvekili olarak yönettiğim oturumlarda en fazla şikayetçi olduğum husus bu.

Ben bugünkü içtüzüğün çok fena, kötü bir içtüzük olduğuna inanmıyorum. Bu içtüzüğü Meclis'in çalışması yönünde kullanmaya gayret edersek bu içtüzükle çok şeyleri kolaylıkla yapabiliriz. Mesela, kanunların müzakeresinde soru sorulacağı yönünde bir hüküm yok.

Ama bir bakıyorsunuz sırf kanunu engellemek için siyasi parti grupları veya bazı milletvekilleri çıkıyor soru soruyor. Meclis Başkanvekilleri, Meclis'i yöneten başkan, bana göre inisiyatifini kullanıp, (bu soru sorma TBMM'nin genel işleyişine ilişkin bölümde açıklanmıştır) 'Burda ben soru sordurtmam' dese, kanunların müzakeresinde soru sorulmaz. Dolayısıyla böylece bir engelleme olmaz.

Farzedelim ki Mecliste 200-300 milletvekili var. Bir oylama yapıyorsunuz. Bence her milletvekilinin her kanunda oyunu belirtmesine gerek yok. Bazen bir konunun reddi veya kabulü konusunda 114 milletvekili bulunamıyor, o zaman ne yapmak lazım? Meclis'in tatil mi edilmesi lazım? Hayır edilmemesi lazım. Ben bu konuda bir uygulama yaptım. Dedim ki tamam o konuda karar yeter sayısı yoksa o müzakereyi orda keseriz, gündemin öteki maddesine geçeriz. Onu oylaması yapılacak bir bölümde yine oylatınız. Maalesef bu uygulamaya (gerçi genel kurulda bir usul tartışması açık kabul ettik ama) öteki başkanvekilleri katılmayınca ben de kavga çıkmasın diye, Meclisin çalışmasını fazla aksatmayayım diye yürütmedim. Ama bence yürütülebilirdi.

süreler de verilir. Ve bütçe 15-20 günlük yerine 3 gün gibi bir süre içerisinde çok daha verimli etkili bir şekilde çıkarılabilir.

İbrahim Kumaş (MP)

İktidar partisi genel başkanının dışında hiç kimsenin sözü geçmiyor bu Meclis'te. Nereden kaynaklanıyor bu? Meclis

İçtüzüğünden kaynaklanıyor. Mesela biz iki milletvekili olan bir partiyiz, Millet Partisi olarak. Anavatan'ın 100'e yakın milletvekili var. Bununla bizim aramızda bir fark yok, Onun da verdiği hiçbir kanun kanunlaşmamış, bizim de kanunlaşmamış. Yani burda iktidar ne diyorsa o oluyor.

Bir defa bu Meclis içtüzüğü demokratik değil. Çok yanlışları var, neresinden başlayayım. Mesela, bir defa o gündem lüzumsuz yere yaşıyor. Çünkü bu gündeme hiç kimse uymuyor.

Bu Meclis'te milletvekillerinin görevi şudur: İş takip etmek, bir de oy verme zamanı el kaldırmak. Bu Meclis'te Başbakanın istemediği bir kanun kesinlikle çıkamaz. İsteddiği kanun da mutlaka çıkar. Gece sabahlara kadar yatarlar, efendim, mantı verirler, oturur, çalışırlar, çıkartırlar. Ben 28 saat bekledim, nöbet tuttum bütçe üzerinde söz alabilmek için. Zannedilmesin ki bütün milletvekilleri konuşmalardaki bu sınır kaldırılırsa hep konuşur. Hayır, sadece hazırlığı olan insanlar konuşur.

Hatiboğlu: Kulislerdeki monitörler kaldırılmalı

Parlamentonun çalışma şeklini düzenleyen düzenleme bu anayasadan 10 yaş daha büyüktür. Hiç bir parlamenter sistemde parlamentonun çalışma biçimi anayasayla düzenlenmez. Gündem, haftalar önce ilan edilir, herkes ne yapacağını bilir. Şimdi biz Allah selamet versin, sanki gündem yapıyoruz. Gündemimizde 9. sırada bilmem hangi tasarı var. Siz ona göre kendinizi hazırlıyor, Genel Kurula geliyorsunuz, haydaaa. Bir bakıyor-

sunuz ki komisyon bulunmadı, kaydır aşağı, yahut Danışma Kurulu kararı, önerisi. Danışma Kurulu'nda ittifak sağlanamamışsa, bir grup önerisi geliyor. Falan sıradaki, falan tasarrın 1. sıraya alınması önerilmiştir. Kabul edenler, etmeyenler, kabul edilmiştir. Haydi, gündem altüst oldu. Milletvekili, divandaki yöneticiler, grupbaşkanvekilleri şaşırıyor. Nasıl olacak bu: İşte, demek ki sıkıntı gündeme sadık kalmamaktan ileri geliyor. Bence gündem kesinlikle değişmemelidir. Danışma Kurulu bu konuda karar almamalıdır.

Dünyada ayın 4 haftası çalışan bir parlamento zannediyorum nadirdir, bu da sıkıntı veriyor. Hele bizim parlamentomuz gibi bütün yetkilerin merkeze alındığı bir ülkede parlamentoyu verimli biçimde ayda 4 hafta çalıştırmanız mümkün değildir. Ve biliyoruz ki günlük ortalama 13 bin 14 bin insan parlamento'ya gelir gider. Bunların her biri bir milletvekillinin yakasından tutar, ya hastaneye, ya falan bakanlığa, ya falan bankaya götürür şahsi işini takiben. Dolayısıyla gündem zamanında yetiştirilemez, toplantı yeter sayısı zamanında bulunamaz. Bence sayın başkanlara oturumu, birleşimi yöneten başkanlara re'sen yoklama yapma imkanı verilmelidir. Nitekim Danışma Kurulu, Genel Kurul kararı ile gece saat 24.00'e, 02.00'ye kadar uzatma yapılıyor. Saat 21'den sonra bakıyorsunuz Genel Kurulda 8 kişi 16 kişi, 29 kişi kalmış. Pekli süre uzatımında oy veren milletvekilleri nerde? Ya kulliste, ya evinde. Bu yanlış.

Mesela gündem dışı, başkanların en çok başını

ağırtan konulardan biridir. Doğrudur acil hallerde ve çok önemli konularda Genel Kurulu bilgilendirmek her milletvekillinin görevidir. Ama süre 5 dakika. 5 dakika sadece saygı sunmakla, selamlamakla geçiyor. Başkanla kürsüdeki milletvekili arasında tartışmaya sebebiyet veriyor. Bence asgari 10 dakikaya çıkarılmalıdır Milletvekillilerinin birinci görevi kanun yapmak, ikinci görevi denetimdir, onun dışındakiler teferruattır..

Bazı kanunların müzakere zabıtlarını çıkarsak önergelere baksak, engelleme önergeleri verilmiş. Bu suretle asıl faydalı değişikliği içeren önergelerin işleme konması engelleniyor. Buna engelleme önergesi diyorum ben. Mecliste temsil edilen her siyasi partiden en çok bir sayın üye değişiklik önergesi verebilir diye bir hüküm getirilebilir. Bana kalsa engellemeye dair önergeleri işleme koymam. Niye? Bu, hakkın suistimalidir.

Siz çalışıyorsunuz, orada oturuyorsunuz, bir sayın üye var ki 2 dakika oturamıyor illa kulise çıkacak. Zile basıyorsunuz, oya sunuyorsunuz, kabul edenler diyorsunuz, hurraaa bir koşuşma. Siz saymış bitirmiş oluyorsunuz, yeni katılımlar oluyor. Kabul etmeyenler dediğiniz zaman o kesimden itirazlar yükseliyor: "Efendim gelenler oldu, yeniden say". Hadli, başlıyorsunuz yeniden saymaya. Çünkü bir oylama yarışması var ya. Bana göre kullisteki şu monitörleri kaldırmamızda fayda var. Yani sayın milletvekili nasıl olsa biz bu monitörlerden izliyoruz diye oturuyor kulise çayını, kahvesini, sigarasını içiyor hem de monitörden çalışmalarını izliyor. Pekli ne oluyor, Genel Kurul boşalıyor. Hele bizim televizyonumuz da yayına girip Genel Kurulu, halkımıza gösterdiğine göre çok daha titiz davranmalıyız. Milletvekillilerinin kullisteki monitörden izlediğini halkın görme imkanı yok. Halk boş sıraları görüyor. Eyvah... Vekalet verdiği milletvekilleri Mecliste yok zannediyor. Monitörler kalkmalı.

Bestami Teke (DYP)

Zaman zaman hepimiz şahit oluyoruz. Bir yasa yapılacak, yasa yapılırken evvela belirli çoğunluk aranıyor. Bu çoğunluk bulunduktan sonra

zaman zaman 10 - 15 dakika arayla yine aynı çoğunluk için belli sayıda milletvekili ayağa kalkmak suretiyle veya önerge vermek suretiyle yeniden 'yoklama' istiyorlar. Zaten çalışma süresi mahdut. Yani günde 3 saat, 4 saat çalışma süresiniz var. Busüreleri de yoklamayla geçirdiğiniz zaman ne oluyor? Yasa yapma tekniğine, yasa yapma hızına kavuşamıyorsunuz.

Bu içtüzükte bu parlamento ağır aksak yürümekte ve asıl işlevi olan yasa yapma ve denetleme görevini ifada birtakım zorluklara, darlıklara düşmektedir. Bireysel olarak da, yasa yapma, yasa teklif etme tekniği içtüzükçe parlamenterlere tanınmalıdır. Ben istediğim suali istediğim bakana soramamalıyım. Nasıl sormalıyım? Benim su suali tevcih edeceğim bir

makam olmalı, bir komisyon oluşmalı, o komisyondan bakanlığa o sualler intikal etmeli. Yoksa bireysel sualler sorup, bireysel cevaplar almak ne toplumu tatmin eder, ne parlamentoyu tatmin eder.

Bu arada ihtari şekilde ceza tertip etmek suretiyle devamsızlığı bertaraf edecek tedbirler alınmalı.

Meclisin çalışma süresi geceleri de varolmalı. Çünkü parlamenter sabahleyin eğer öğleye kadar seçmeniyle ilgilenme durumundaysa akşamları en azından Meclis'te çalışma imkanına kavuşmalı.

İsmet Gür (BBP)

Meclis'in çalışma günleri değiştirilmeli, Pazartesi Salı, Çarşamba çalışma günleri olarak belirlenmeli. Bu çalışma günlerinde belediye baş-

kanları ve muhtarlar dışında Meclis'e ziyaretçi alınmamalı. Meclis çok rahat çalışır hale getirilmeli. Meclis'in çalışma süresi 4 saatten en az 8 saate çıkarılmalı. Bunun için de Meclis saat 13'te çalışmaya başlamalı, 1 saat ara vermek suretiyle 21'e kadar çalışmalıdır. Sözlü soru sistemi kaldırılmalı onun yerine yazılı soru sistemi hızlandırılacak hale getirilmelidir.

İÇTÜZÜK KOMİSYONU

Hazırlıklar sürüyor

TBMM'nin yeni bir içtüzüğe kavuşturulması için oluşturulan Anayasa İktüzük Alt Komisyonu İstanbul Milletvekili **Coşkun Kırca** başkanlığında çalışmalarını sürdürüyor. İktüzük Komisyonunda görev yapan diğer milletvekilleri ise şunlar: Ankara Milletvekili **Vehbi Dinçerler**, Denizli Milletvekili **Hasan Korkmazcan**, İstanbul Milletvekili **Ali Oğuz**, Nevşehir Milletvekili **Osman Seyfi**, İçel Milletvekili **A. Güven Gürkan** ve Kırıkkale Milletvekili **Sadık Avundukluoğlu**.

Meclis'te grubu olmayan partilerin sözcülerinin genel görüşmelerde söz alabilmesi için 24 saat hatta 48 saat Meclis'in kapısında yatmaları ise çok onur kırıcı ve saçma bir davranış.

Ömer Faruk Ekinci (RP)

Ortak bir tespit var. Bütün siyasi partiler içtüzüğün gerçekten de çalışmalara yeterince cevap vermediği kanaatinde. Ancak her konuda

olduğu gibi mesele belirtiliyor fakat meselelerin üzerinde teşhisten sonra tedavi konusunda herhangi bir gelişme olmuyor.

Bugün gene siyasi partilerin üzerinde anlaşmaya vardığı veya yapılması gereken hususlara baktığımız zaman sadece ve sadece suni tedbirler. Karar yeter sayısı istenmesin, toplantı yeter sayısı olmasın ve içtüzükte bir milletvekili konuşurken satışmalardan dolayı başkanın inisiyatifine bırakılsın. Milletvekili arkadaşımız çıkıyor fikir beyan edecek, zaman yetmiyor. Başkanvekilinin yakınmaları. Efendim otomatige bağlanıyor. Sözü kesiliyor. Bazı başkanvekililer arkadaşlarımız çok katı davranarak arkadaşımıza son söz bir selamlamasına, saygılarını sunmasına dahi müsaade etmeden arkadaşımızı öyle sessizce aşağıya indiriyor. Tabii bunların düzeltilmesi lazım

Muharrem Şemsek (MHP)

Bugün kamuoyunda Meclis'in çalışmalarıyla ilgili, milletvekilinin çalışmalarıyla ilgili gerçekçi olmayan ve TBMM'nin hiç de haketmediği bazı kanaatler bulunmaktadır. Kamuoyunda meydana gelen bu kanaatlerin oluşmasına büyük ölçüde TBMM'nin içtüzüğünden kaynaklanan çalışma şekli meydan vermektedir. Şu anda Meclis gündeminde çok sayıda sözlü soru, kanun teklifi ve tasarısı, Meclis ara-

tırma ve genel görüşme önergeleri beklemektedir. Meclis gündemimiz ne-redeyse bir kitapçık haline gelmiştir. Gruplar esas alınarak çalışmalar düzenlenmiş olduğu için gruplar bile tam gelmiyor. Grupları temsilen birkaç milletvekilimiz vazifesi icabı orada bulunuyor. Bundan dolayı da kamuoyu sanki Meclis çalışmıyormuş gibi yanlış bir kanaate varıyor.

İstemihan Talay (DSP)

Parlamentonun kamuoyunda en çok eleştirilen konu, bazı milletvekili ve parlamenterlerin devamının sağlanması konusu.

Bu devamı sağlamak için çeşitli uygulamalar yapılıyor. Benim önerim şu: Oturumlara katılma durumunda milletvekillerinin ödeneklerinden kesinti yapılması bir müeyyide olarak yeni yapılacak içtüzükte dikkate alınabilir. İkinci bir nokta dünyanın birçok parlamentosu artık kendi kendini denetleyen bir yapıya kavuşturulmuş vaziyette. Bu da meclis ahlak komisyonlarıyla yürütülüyor. Yani Milletvekilinin mal varlıkları ve ekonomik durumları, ekonomik faaliyetleri bu komisyonlarda denetleniyor ve bir şeffaflık sağlanıyor. Bu şekilde toplumun gözü önünde milletvekilinin ve parlamentonun ekonomik durumu her an sergilenebiliyor. Bu da yolsuzlukların önlenmesi bakımından veya kamuoyunda dedikodu şeklinde de ortaya çıkacak durumların önlenmesi bakımından bir etken olarak düşünülebilir. Biz şu anda Meclis yoklamalarını 'burada' diyerek veya ayağa kalkıp elimizi kaldırarak yapıyoruz, bu da aşağı yukarı 30 dakikanın kaybolmasına yol açıyor. Elektronik bilgi kartlarıyla yoklama yapılması da Meclis çalışmalarının verimliliğini arttıracaktır.

Gelecek sayıda, TBMM Başkanı Hüsamettin Cindoruk'la mevcut İktüzük üzerine yapılan söyleşi ile Anayasa İktüzük Alt Komisyonu Başkanı Coşkun Kırca'nın yeni İktüzük hazırlıkları konusundaki görüşlerine yer vereceğiz.

SHP, CHP'ye katıldı

Gaziantep Milletvekili ve Dışişleri eski Bakanı Hikmet Çetin, Atatürk, İnönü, Ecevit ve Baykal'dan sonra CHP'nin beşinci Genel Başkanı oldu.

SHP ve CHP'nin 28 Ocak'ta başarısızlıkla sonuçlanan bütünleşme kurultayı, 18 Şubat'ta gerçekleşti ve SHP ile CHP, **Hikmet Çetin**'in liderliğinde CHP çatısı altında bütünleşti.

Ocak ayında genel başkan konusunda uzlaşma sağlanamadığı için SHP ve CHP bütünleşme genel kurulu toplanamamış ancak iki parti arasındaki diyalog sürerek, bütünleşme genel kurulunun bu kez 18 Şubat'ta toplanması kararlaştırılmıştı. 18 Şubat günü iki partinin yöneticileri ve delegeleri, genel kurul salonuna, SHP Gaziantep Milletvekili ve Dışişleri eski Bakanı **Hikmet Çetin**'in lider olması konusunda uzlaşarak geldiler. Gerçekten de bu kez istenen sonuç alındı ve **Hikmet Çetin** oybirliğiyle bütünleşen iki partinin yeni lideri seçildi.

Bütünleşme genel kurulu öncesinde hangi partinin çatısı altında birleşileceği konusunda kesin bir uzlaşma sağlanamadığı için SHP Genel Başkanı **Murat Karayalçın** Atatürk Spor Salonunda toplanan SHP kurultayında, CHP Genel Başkanı **Deniz Baykal** ise Selim Sırrı Tarcan Spor Salonunda toplanan CHP kurultayında yaptıkları konuşmalarda kendi partilerinde bütünleşmenin daha doğru olacağını savundular ve bu konuşmalardan sonra görevlerinden ayrılacakları için partililere veda ettiler. Daha sonra iki partinin delegeleri bütünleşme kurultayının yapılacağı Atatürk Spor Salonunda biraraya geldiler. Bütünleşme Genel Kurulu'nun Divan Başkanlığına İstanbul eski Belediye Başkanlarından **Ahmet İsvan** seçildi. Yapılan konuşmalardan sonra **Hikmet Çetin** SHP ve CHP'den 136'şar delegenin imzalarıyla Genel Başkanlığa aday gösterildi ve oybirliğiyle seçildi.

Bütünleşmenin hangi partinin çatısı altında olacağına ise her iki partinin delegeleri karar verdiler. CHP ve SHP'den 1821 delegenin 1657'sinin katıldığı oylamadan sonra geçerli sayılan 1638 oydan 635'i SHP'de, 1003'ü de CHP'de birleşilmesi yönünde kullanıldı. 19 oy geçersiz sayıldı. Bu sonuç üzerine yeniden toplanan SHP kurultayı, partinin feshedilerek tüm varlığıyla CHP'ye katılmasını 121 red oyuna karşılık 508 evet oyu ile kabul etti. Böylece 10 yıllık bir siyasi parti olan SHP siyasi yaşamına son verdi. **Hikmet Çetin** ise 12 Eylül döneminde kapatılan ve daha sonra açılan CHP'nin beşinci genel başkanı oldu.

Birleşen iki partinin yeni lideri **Hikmet Çetin** 1937 yılında Diyarbakır'da doğdu. Siyasal Bilgiler Fakültesinden mezun olduktan sonra ABD'de yüksek lisans ve ardından DPT'de görev yapan Hikmet Çetin 1980 öncesinde İstanbul Milletvekili seçildi. Ecevit hükümetinde Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı olan Çetin 18. Dönemde Diyarbakır, 19. Dönemde Gaziantep milletvekili seçildi. 49 ve 50. Hükümetlerde de Dışişleri Bakanı olarak görev yaptı.

SHP'nin CHP'ye katılması ile birlikte TBMM'de temsil edilen parti sayısı 10'a indi. Bu arada şubat ayında içinde Muş Milletvekili **Muzaffer Demir** CHP'ye, İstanbul Milletvekili **Güneş Taner** de ANAP'a girdi.

28 ŞUBAT 1995'TE MİLLETVEKİLİ DAĞILIMI

DYP	183
Doğru Yol Partisi	
ANAP	97
Anavatan Partisi	
CHP	65
Cumhuriyet Halk Partisi	
RP	38
Refah Partisi	
MHP	17
Milliyetçi Hareket Partisi	
DSP	10
Demokratik Sol Parti	
BBP	7
Büyük Birlik Partisi	
YP	3
Yeni Parti	
MP	2
Millet Partisi	
YDH	1
Yeni Demokrasi Hareketi	
BAĞIMSIZLAR	5
BOŞ	22

Norveç Meclis Başkanı Kirişti Kolle Gröndahl'ın Türkiye'ye yaptığı ziyaret sırasında, bazı milletvekillerinin dokunulmazlıklarının kaldırılması konusunda dile getirdiği endişe TBMM Başkanı Cindoruk tarafından giderildi.

Norveç Meclis Başkanı Gröndahl, TBMM Başkanı Cindoruk'u ziyaret etti

'Türkiye'de işleyen bir demokrasi var'

Norveç Meclis Başkanı Kirişti Kolle Gröndahl, beraberinde 3 kişilik bir parlamento heyeti ile birlikte TBMM

Başkanı Hüsamettin Cindoruk'un konduğu olarak 14-17 Şubat tarihleri arasında Türkiye'yi ziyaret etti.

İlk ziyaretini Meclis Başkanı Cindoruk'a yapan Gröndahl, bazı milletvekillerinin dokunulmazlıklarının kaldırılması konusunda kaygı duyduklarını bildirdi ve "Meclis üyelerinden bazılarının üyeliğinin düşürülmesi bizi derin endişelere sevk etmiştir" dedi.

Cindoruk da, Türkiye ile Norveç arasında bazı görüş ayrılıkları bulunduğunu belirterek, "Bazı fikirlerimiz tam anlamıyla örtüşmemektedir" dedi. Cindoruk, Avrupa ülkelerindeki parlamentoların da üyelik düşürme kararları verdiğini belirterek, "Yanlış bilgilendirilmiş olabileceği düşüncesiyle Bayan Gröndahl'ı davet edip istediği kişilerle görüşmesini söyledik. Türkiye'de demokrasinin gelişimi, parlamentonun aldığı bir kararla ölçülemez. Türkiye'de işleyen bir demokrasi var" diye konuştu.

Gröndahl başkanlığındaki Norveç heyeti Ankara'da Cindoruk'un yanı sıra Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel, Başbakan Tansu Çiller, ANAP Genel Başkanı Mesut Yılmaz, RP Genel Başkanı Necmettin Erbakan, DSP Genel Başkanı Bülent Ecevit ve AGİK Türk Grubu'nu ziyaret ederek görüşmelerde bulundu.

Norveçli gazetecilerin sorularını yanıtladı Cindoruk: Hiçbir hak silahla elde edilemez

TBMM Başkanı Hüsamettin Cindoruk, "Bir demokraside silahla hiç bir hak elde edilemez. Bir demokrat, silahlı eylemciyi muhatap kabul edemez. Dünyanın neresinde insan hakları ihlali varsa üstüne gidelim" dedi.

Cindoruk, 16 Şubat'ta Norveçli gazetecileri kabul ederek sorularını yanıtladı. Cezaevindeki eski DEP milletvekili Leyla Zana'nın Nobel Barış Ödülü'ne aday gösterileceği yolundaki haberlere ilişkin soruya "Nobel Barış Ödülü'nü silahlı eylemi destekleyene verme adeti yoktur. Örneği de yoktur" karşılığını veren Cindoruk, Türkiye'de insan hakları konusunda hazırlanan raporların çoğunu abartılı bulduğunu belirterek, "Türkiye, yurttaşlarına Avru-

pa İnsan Hakları Mahkemesi'ne başvuru hakkını vermiştir. Mahkeme kararlarına Türk Hükümeti aynen uyacaktır" diye konuştu. İnsan hakları ihlalleri ile ilgili iddiaların Meclis Başkanlığı'na da geldiğini ve İnsan Hakları Komisyonu'nda titizlikle incelendiğini vurgulayan Cindoruk, "İnsan Hakları Bakanımız da, yabancı pek çok gazeteciden daha fazla hükümeti tenkid ediyor" dedi.

Türkiye'ye silah ambargosu konulması yolundaki bir soruya ise Cindoruk, "Benim silahlarla ilgim yoktur. Bu konuda basında da bilgi görmedik. Türk kamuoyu ve ordusunu fazla etkileyen bir konu olduğunu sanmıyorum" yanıtını verdi.

DYP, ANAP ve CHP Grupları ortak bildiri yayınladı:

Türkiye Gümrük Birliği'nde kararlı

- *TBMM'de grubu bulunan partilerden üçünün imzaladığı ortak önergeye, Gümrük Birliğine girilmesine karşı çıkan Refah Partisi katılmadı.*

TBMM Genel Kurulu'nun 21 Şubat günü, 77. Birleşiminde Bitlis Milletvekili **Kamran İnan**, Çorum Milletvekili **Muharrem Şemsek**, Zonguldak Milletvekili **Bülent Ecevit** ve Sivas Milletvekili **Muhsin Yazıcıoğlu**'nun Gümrük Birliği konusundaki genel görüşme önergelerinin birleştirilerek yapılan öngörüşmelerinden sonra DYP, ANAP ve CHP Grup Başkanvekilleri ile Bitlis Milletvekili **Kamran İnan** ve Aydın Milletvekili **Tunç Bilget**, ortak bir önerge vererek Türkiye'nin Avrupa Birliği ve Gümrük Birliğine girmede kararlı olduğunu vurguladılar.

DYP Grup Başkanvekili **Turhan Tayan**, ANAP Grup Başkanvekili **Oltan Sungurlu**, CHP Grup Başkanvekili **Adnan Ekmen**, Aydın Milletvekili **Tunç Bilget** ve Bitlis Milletvekili **Kamran İnan**'ın imzalarını taşıyan ortak önerge, Gümrük Birliği konusunda genel görüşme açılmasına ilişkin önergelerin kabul edilmesinden sonra Genel Kurulda okundu. RP Grup Başkanvekili **Şevket Kazan** ise "TBMM'nin Açıklaması" başlıklı önergeye katılmadıklarını bildirdi. Söz konusu bildiri şöyle:

1- Türkiye'nin, Avrupa Birliği ile ilişkileri Gümrük Birliği ile sınırlanmamalıdır. Nihai amaç Avrupa Birliği tam üyesi olmaktır. Bu talep ve hakkımızdan

vazgeçmemiz bahis konusu değildir.

2- Türkiye'nin anlaşmalardan doğan ve bu yıl sonunda gerçekleşecek olan Gümrük Birliğine katılması hususu Yunanistan'ın ipoteği altına sokulamaz. Bu hakkımızın, Yunanistan'ın siyasi emellerine alet edilmesini Türkiye kabul edemez. Yunan vetosunun varlığı veya yokluğu konusu Türkiye'yi ilgililendirmez. Türkiye bu konu ile ilgili çabalara taraf değildir. Bu itibarla, 19 Aralık 1994 tarihinde birinci defa ertelenen ve 6-7 Mart 1995 tarihlerinde yapılması kararlaştırılan Ortaklık Konseyi Toplantısının bir defa daha ertelenmesi, bir belirsizliğe kayma sonucunu doğurabilir.

19 Aralık 1994 öncesinde varolan ve o günkü ertelemeyen bugüne dek güçlkle korunan Türk Kamuoyundaki ve Siyasi Partiler arasındaki uzlaşmayı ciddi şekilde sarsabilir.

3- Türkiye'nin Gümrük Birliğine girmesi ile Kıbrıs meselesi arasında bir bağ kurulması kabul edilemez. Güney Kıbrıs'ın Avrupa Birliğine girme müracaatı, Kıbrıs Devleti'nin doğuş belgeleri olan Zürih ve Londra Anlaşmalarına aykırıdır. Türkiye'nin içinde bulunmadığı herhangi bir milletlerarası kuruluşa, Kıbrıs'ın kısmen veya

tamamen girmesi anlaşmalara göre mümkün değildir. Bazı çevrelerin, gizli Enosis'e götüreceği bir formülü geliştirme çabaları sonuçsuz kalmaya mahkumdur. Türkiye, iki toplumlu Kıbrıs Devleti'nin ve KKTC'nin mevcudiyetine son verecek herhangi bir formülü kabul edemez. Türkiye'nin, Gümrük Birliği için böyle bir bedel ödemesi düşünülemez.

4- Avrupa Parlamentosu maalesef yıkıcı bazı propagandaların da tesiri ile Türkiye aleyhine, gerçeklere uymayan kararlar almaya devam etmektedir. Türk siyasi rejiminin demokratik niteliğinin, bu nitelikte kaydedilemeyen iyileşmelerin ve yine Türkiye'nin NATO ve diğer Batı kuruluşları içinde 50 yıllık mevcudiyet, fedakarlık ve katkılarının soğuk savaş döneminde oynadığı önemli rolün Avrupa Parlamentosu tarafından inkar edilmesini anlamakta zoruk çekiyoruz.

5- Türkiye Avrupa Birliğine ve Gümrük Birliğine girmede karardır. Türkiye, Batı demokratik ülkeler ailesi ile birlikte yürüme kararını hala muhafaza etmektedir. Ancak, geleceğin nasıl şekilleneceği, sadece Türkiye'nin çabalarına bağlı değildir. Bu aşamada tercih ve karar Avrupa Birliğindir.

Ankara Milletvekili **Sait Kemal Mimaroglu** Başkanlığında 9 - 15 Şubat tarihleri arasında Bosna Hersek'i ziyaret eden TBMM Bosna - Hersek Araştırma Komisyonu üyeleri bölgede çeşitli incelemelerde bulundu.

Türk milletvekilleri Bosna'da

Ankara Milletvekili **Sait Kemal Mimaroglu** başkanlığında, Ankara Milletvekili **Vehbi Dinçerler**, Amasya Milletvekili **Tahir Köse**, Balıkesir Milletvekili **Ekrem Ceyhun**, İstanbul Milletvekili **Bülent Akarcalı**, İzmir Milletvekili **Rıfat Serdaroglu** ve Sivas Milletvekili **Abdullah Şener**'den oluşan TBMM Bosna - Hersek Meclis Araştırma Komisyonu 9- 15 Şubat tarihleri arasında Hırvatistan ve Bosna - Hersek'te incelemelerde bulundu.

Zagreb'te Parlamento Başkanı **Dr. Nadjaljko Milhanovic** tarafından kabul edilen heyet, daha sonra Temsilciler Meclisi Başkan Yardımcısı ve Dışişler Komitesi Başkanı **Dr. Zarko Domljan** ve Dışişler Komitesi Üyeleri ile görüştü.

Görüşmede Hırvatistan ve Bosna - Hersek'teki gelişmeler hakkında

detaylı bilgi alan Araştırma Komisyonu üyeleri, Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri'nin eski Yugoslavya Özel Temsilcisi Büyükelçi **Yasuski Akashi** ile de biraraya geldi. Daha sonra Hırvatistan, Mülteciler ve Yerlerinden Edilmiş Kişiler Hükümet Bürosu Başkanı, **Dr. Adalbert Rebic** ile görüşmeler yapan **Mimaroglu** başkanlığındaki komisyon üyeleri, **Rebic** tarafından verilen brifinge de katıldı.

Spansho'da bulunan bir mülteci kampını gezen ve mültecilerle görüşen heyet, Avrupa Birliği Başkanı **Fransız Büyükelçi Albert Torot**'u da ziyaret etti.

Hırvatistan İslam Toplumu Başkanı **Mustafa Pucanic** ve İslam Toplumu Meclisi Başkanı **Salim Sabic** ile Zagreb Camii Külliyesinde görüşen ve burada bir brifinge katılan, Bosna-

Hersek Komisyonu üyeleri daha sonra Saraybosna'ya geçti.

Saraybosna'da, Cumhurbaşkanı **Alija İzzetbegovic** tarafından kabul edilen komisyon üyeleri, **Abdullah Konjicija** başkanlığındaki Bosna - Hersek Cumhuriyet Parlamentosu heyeti ve **Murofil Ljubic** başkanlığındaki Federal Parlamento heyeti ile de görüşmeler yaptı.

Başbakan **Haris Silajdzic** tarafından kabul edilen Türk parlamento heyeti, daha sonra parti temsilcileri ve Savaş Suçlarını Araştırma ve İnsan Hakları Enstitüsü heyetleri ile de görüşerek, bölgedeki gelişmeler hakkında bilgi aldı. Saraybosna'da hastaneyi de ziyaret eden heyet daha sonra Zenica'ya giderek Türk birliğinde incelemelerde bulundu.

İsrail Meclis Başkanı Weiss'in Türkiye'yi ziyaretiyle Türk - İsrail ilişkileri yeni bir boyut kazandı.

İsrail Meclis Başkanı Weiss, TBMM Başkanı Hüsamettin Cindoruk'u ziyaret etti Türk-İsrail ilişkilerine parlamento katkısı

TBMM Başkanı **Hüsamettin Cindoruk**, İsrail Meclis Başkanı **Shevach Weiss** ile yaptığı görüşmede "Şiddet bir siyasi hedefe varmak için zorunlu bir araç olmaktan çıkartılmalıdır" dedi. İsrail Meclis Başkanı **Weiss**'in Türkiye'yi ziyaretiyle Türk-İsrail ilişkilerinde son yıllarda görülen gelişme yeni bir boyut kazandı.

İsrail Meclis Başkanı **Shevach Weiss** ve beraberindeki 3 kişilik parlamento heyeti, TBMM Başkanı **Hüsamettin Cindoruk**'un davetlisi olarak 23 Şubat'ta Ankara'da siyasi temaslarda bulundu. **Cindoruk** başkanlığındaki TBMM heyetiyle görüşen İsrail Meclis Başkanı **Weiss**, İsrail-Filistin barış sürecine işaret ederek Filistin'le barışı mutlaka gerçekleştireceklerini, terör olaylarının barış sürecini olumsuz etkilediğini söyledi. **Weiss**, İsrail hükümetinin son iki senedir barış sürecine yoğun olarak katkıda bulunduğunu belirterek, esas olan uğraşlarının İsrail-Filistin barış süreci olduğunu kaydetti. Osmanlı'dan başlamak üzere Türkler'in tarih boyunca Yahudilere çok iyi davrandıklarını vurgulayan İsrail Meclis Başkanı, bu nedenle de iki millet arasında tarihi bir bağ bulunduğunu

bildirdi. **Weiss**, İsrail medeni hukuku ve borçlar hukukunun Osmanlı Mecellesi'nden esinlendiğini söyledi.

TBMM Başkanı **Hüsamettin Cindoruk** da görüşmede yaptığı konuşmada, Ortadoğu'da barışı bozan terör olaylarına dikkati çekerek, Ortadoğu'yu terör olaylarının sürekli karıştırdığını ve batağa çevirdiğini, buradan kaynaklanan terörün diğer dünya ülkelerine de yayıldığını vurguladı. **Cindoruk**, artık 'terör bir insanlık suçudur' edebiyatının bir kenara bırakılarak devletlerin masum insanların teröre karşı korunması için işbirliği yapması gerektiğini kaydetti. **Cindoruk**, "Şiddet bir siyasi hedefe varmak için zorunlu bir araç olmaktan çıkartılmalıdır" diye konuştu. Görüşmeye **Cindoruk** başkanlığında **S. Kemal Mimaroglu**, **Münif**

İslamoğlu, **Kamran İnan** ve **Ali Dinçer** de katıldı.

CUMHURBAŞKANI DEMİREL'İN KABULÜ

Cumhurbaşkanı **Süleyman Demirel** de İsrail Meclis Başkanı **Weiss** ve beraberindeki parlamento heyetini kabul ederek görüştü. **Demirel**, ziyaretin iyi bir zamanlama ile gerçekleştiğine işaret ederek, "Ortadoğu Barış Konferansını Türkiye olarak yakından takip ediyoruz. Bu sürecin bütün taraflar için başarıyla tamamlanmasını umuyoruz" dedi. **Weiss** de, bölge barışının tarihsel düşleri olduğunu bildirdi.

Konuk İsrail heyeti, TBMM Dışişleri Komisyonu üyeleri **Yüksel Yalova** ve **İsmet Sezgin** ile de biraraya gelerek iki ülkeyi ilgilendiren bölgesel ve uluslararası konuları ele aldılar.

Doğu Akdeniz'de Durum' BAB gündeminde

Batı Avrupa Birliği (BAB) Asamblesi Savunma Komisyonu raportörü **İspanyol Sosyalist Grup Milletvekili Alfons Cuco**, TBMM Milli Savunma Komisyonu Başkanı **Baki Tuğ** ve komisyon üyelerini ziyaret etti. Haziran ayı sonunda yapılacak BAB Genel Kurulu gündeminde bulunan "Doğu Akdeniz'de Durum" başlıklı raporla ilgili görüşmelerde bulunan **Cuco**, Dışişleri Bakanlığı ve Genelkurmay Başkanlığı yetkilileri ile de biraraya geldi.

ŞUBAT AYINDA 19 KANUN ÇIKTI

**190 Sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Ekl Cetvellerde
Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun**

Kanun No: 4068

Kabul Tarihi: 16.2.1995

Bu kanun ile; Emniyet Genel Müdürlüğü Merkez ve Taşra Teşkilatı için çeşitli kadrolar ihdas edilmiştir.

**Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması
Ve Bu Kanuna Bir Geçici Madde Eklenmesi Hakkında Kanun**

Kanun No: 4069

Kabul Tarihi: 16.2.1995

Bu kanun ile; 5434 Sayılı TC Emekli Sandığı Kanununun 40 inci maddesinin (ç) fıkrasına bazı MİT personelinin yaş hadleriyle ilgili (V) numaralı bent eklenmiş, ayrıca emeklilik ikramiyesi ile ilgili bir geçici madde getirilmiştir.

Hazineye Ait Tarım Arazilerinin Satışı Hakkında Kanun

Kanun No: 4070

Kabul Tarihi: 16.2.1995

Bu kanunun amacı; Hazineye ait tarım arazilerinin satış esaslarını belirlemektir. Ayrıca satışta hak düşürücü süre ile satışı yapılamayacak taşınmaz mallar da düzenlenmiştir.

**3 Mart 1340 (1924) Tarihli ve 431 Sayılı Kanunla Hazineye Kalan Taşınmaz Mallardan Bazılarının
Zilyedlerine Devri Hakkında Kanun**

Kanun No: 4071

Kabul Tarihi: 16.2.1995

Bu kanun; 3 Mart 1340 (1924) Tarihli ve 431 Sayılı Hilafetin İlgasına ve Hanedanı Osmanlı'nın Türkiye Cumhuriyeti Memaliki Haricine Çıkarılmasına Dair Kanun gereğince Hazineye intikal eden taşınmaz mallardan bazılarının zilyedlerine devrinin esas ve usullerini düzenlemekte, ayrıca devredilmeyecek taşınmaz malları belirlemektedir.

**Mülga 2613 ve 766 Sayılı Kanunlarla Hazine Adına Tescil Edilen Miktar Fazlalıklarının İlgililerine
Devrine Dair Kanun**

Kanun No: 4072

Kabul Tarihi: 16.2.1995

Bu kanun; Mülga 2613 ve 766 sayılı yasalar gereğince miktar fazlası olarak Hazine adına tescil edilen

GENEL KURUL

miktar fazlalıklarının ilgililerine devrinin şeklini ve süresini düzenlemektedir. Ayrıca, devri yapılamayacak taşınmaz mallar da hükme bağlanmaktadır.

Vakıflar Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun

Kanun No: 4073

Kabul Tarihi: 16.2.1995

Bu kanunla; vakfın türüne bakılmaksızın mevcut mukataalı toprakların veya icareteynli gayrimenkullerin mülkiyetlerinin mutasarrıflarına geçirilme esasları düzenlemektedir. (Bu kanun, Cumhurbaşkanınca, bir daha görüşülmek üzere geri gönderildi)

Türkiye Cumhuriyeti ile Estonya Cumhuriyeti Arasında Dostluk ve İşbirliği Andlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun

Kanun No: 4074

Kabul Tarihi: 21.2.1995

Bu kanun; Türkiye Cumhuriyeti ile Estonya Cumhuriyeti Arasında Dostluk ve İşbirliği Andlaşmasının Onaylanmasının uygun bulunduğunu içermektedir.

Japonya Uluslararası İşbirliği Ajansının Ankara'da Bir Temsilci Bürosunun Kurulmasına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun

Kanun No: 4075

Kabul Tarihi: 21.2.1995

Bu kanun; Japonya Uluslararası İşbirliği Ajansının Ankara'da Bir Temsilci Bürosunun Kurulmasına Dair Anlaşmanın uygun bulunduğunu içermektedir.

Türkiye Cumhuriyeti ile Arjantin Cumhuriyeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun

Kanun No: 4076

Kabul Tarihi: 21.2.1995

Bu kanun; Türkiye Cumhuriyeti ile Arjantin Cumhuriyeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın onaylanmasının uygun bulunduğunu içermektedir.

Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun

Kanun No: 4077

Kabul Tarihi: 23.2.1995

Bu kanunun amacı;

- Tüketicinin korunması ve aydınlatılması,
- Kalite denetiminin sağlanması,
- Tüketicinin eğitilmesinin gerçekleştirilmesi,
- Tüketici kuruluşlarının oluşturulması

GENEL KURUL

- Tüketici sorunlarının çözümü için "Tüketici Sorunları Hakem Heyeti" oluşturulması,
- Tüketici mahkemelerinin çalışma esaslarının belirlenmesi,
- Konuyla ilgili cezai hükümlerin düzenlenmesidir.

Türk Eczacıları Birliği Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun

Kanun No: 4078

Kabul Tarihi: 23.2.1995

Bu kanunla; Türk Eczacıları Birliği kanununda birliğin çalışma esasları, gelirleri, merkez heyetinin görevleri, çeşitli para cezalarıyla ilgili değişiklikler yapılmıştır.

6831 Sayılı Orman Kanununun, 2155 Sayılı Bazı Kamu Personeline Tayin Bedeli Verilmesi Hakkında Kanunun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun

Kanun No: 4079

Kabul Tarihi: 23.2.1995

Bu kanunla; Orman Bakanlığına bağlı olarak çalışan orman kadastro komisyonları ve amanaşman heyetleri başkan ve üyeleriyle bu komisyon ve heyetlerde görevli personele, arazide fiilen çalıştıracak sürelerle münhasır olmak üzere verilecek aylık ödenek ve Orman Bakanlığı ve Orman Genel Müdürlüğü hizmetlerinde çalışan orman muhafaza memurlarıyla bunlara refakat eden şoförlerine ödenecek tayin bedeli düzenlenmektedir.

TC Emekli Sandığı Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılması ve Bu kanuna İki Geçici Madde Eklenmesi Hakkında Kanun

Kanun No: 4080

Kabul Tarihi: 28.2.1995

Bu kanunla, bazı emniyet mensuplarıyla emekli dul ve yetimlerine, TBMM üyeliğinden emekli olanlarla dul ve yetimlerine tanınan tazminat ve diğer özlük, sağlık ve sosyal hakları düzenlenmektedir. (Bu kanun, Cumhurbaşkanınca, bir daha görüşölmek üzere geri gönderilmiştir.)

190 Sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Eki Cetvellerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun

Kanun No: 4081

Kabul Tarihi: 28.2.1995

Bu kanunla; Milli Eğitim Bakanlığının taşra teşkilatı ile Çevre Bakanlığının merkez ve taşra teşkilatında kullanılmak üzere kadrolar ihdas edilerek, 190 sayılı KHK'nin eki (I) sayılı cetvelin ilgili bölümüne eklenmiştir.

2330 Sayılı Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanunun 3 üncü ve 10 uncu, 2629 Sayılı Uçuş, Paraşüt, Denizaltı, Dalgıç ve Kurbağa Adam Hizmetleri Tazminat Kanunu ve 926 Sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 14 üncü, 5434 Sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 64 üncü, 3480 Sayılı Malul-ler ile Şehit Dul ve Yetimlerine Tütün ve Alkol Ürünlerinin Satış Bedellerinden Pay Verilmesi Hakkın-

GENEL KURUL

da Kanunun 4 üncü ve 3713 Sayılı Terörle Mücadele Kanununun 21 inci Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun

Kanun No: 4082

Kabul Tarihi: 28.2.1995

Bu kanunla; 2330, 2629 ve 926 Sayılı kanunlarla, 306 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede nakdi tazminat, maddi - manevi tazminatla ilgili değişiklikler yapılmış, 5434 Sayılı kanunun 64 üncü maddesindeki gösterge tablosu değiştirilmiş, 3480 sayılı kanunun 4 üncü maddesinde yer alan gösterge tablosu yeniden düzenlenmiş, 3713 sayılı kanunda dul ve yetim aylığı ve dul ve yetimlerle terör nedeniyle malul olanlara yönelik kolaylıklar getirilmiştir.

Seferberlik ve Savaş Haline İlişkin Harp Sanayii Faaliyetinin Yürütülmesi Hakkında Kanun

Kanun No: 4083

Kabul Tarihi: 28.2.1995

Bu kanunla; Türk Silahlı Kuvvetlerinin seferberlik ve savaş halinde ihtiyaç duyacağı her türlü harp sanayii ürünü olan silah, mühimmat, araç gereç, teçhizat, malzeme ve yedek parçalar ile bunların kullanılmasına alt hizmetlerin milli sanayinin kaynak ve üretimleriyle karşılanması için gerekli hazırlıkların barıştan itibaren yapılmasına ilişkin esas ve usuller düzenlenmekte, ilkeler, tanımlar ilgili kurum ve mercilerin görevleriyle, mali ve cezal hükümler belirlenmektedir.

7.6.1926 Tarihli ve 904 Sayılı Islahı Hayvanat Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bir Madde Eklenmesine Dair Kanun

Kanun No: 4084

Kabul Tarihi: 28.2.1995

Bu kanunla; 904 sayılı Islahı Hayvanat Kanununun 6893 sayılı kanunla eklenen ek birinci maddesinde, hayvan ırklarının ıslahı amacıyla yeni düzenlemeler yapılmış bu konuda yetkili kuruluşlar belirlenmiş, ayrıca yönetmelik çıkarılmasına ilişkin bir ek madde eklenmiştir.

Bazı Suç Falleri Hakkında Uygulanacak Hükümlere Dair Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun

Kanun No: 4085

Kabul Tarihi: 28.2.1995

Bu kanunun amacı, 3419 sayılı Bazı Suç Falleri Hakkında Uygulanacak Hükümlere Dair Kanunda verilecek cezalarla ilgili düzenlemeler getirmektir.

3573 Sayılı Zeytinciliğin Islahı ve Yabanlılarının Aşılattırılması Hakkında Kanunun Bazı Hükümlerinin Değiştirilmesi ve Yürürlükten Kaldırılması Hakkında Kanun

Kanun No: 4086

Kabul Tarihi: 28.2.1995

Bu kanunla; 3573 sayılı kanunun zeytin yetiştirmeye elverişli fundalık ve makilliklerin tebliği ve harıtanmasına ilişkin 2 nci maddesiyle, parsellenmesine ilişkin 3 üncü maddesinde değişiklik yapılmış, ayrıca zeytinliklerin korunması, ıslahı, zararlı tesislerin yasaklanması gibi konularla ilgili değişiklikler getirilmiştir.

GÜNDEM DIŞI

14 Şubat 1995
(74. Birleşim)

★ Ankara Milletvekili **S. Kemal Mimaroglu**, Bosna - Hersek Araştırma Komisyonunun, 9 - 13 Şubat 1995 tarihlerinde Hırvatistan Cumhuriyeti ve Bosna - Hersek'e yaptığı incelemelere,

★ Konya Milletvekili **Ali Günaydin** da, Türkiye - Federal Almanya Parlamentolararası Ortak Çalışma Grubunun 17 - 25 Ocak 1995 tarihlerinde Federal Almanya'ya yaptığı ziyarete ilişkin gündem dışı birer konuşma yaptılar.

★ Konya Milletvekili **Mehmet Keçeciler**'in, Hükümetin, mahalli idarelere, siyasi kimliklerine göre politikalar uygulayıp partizanlık yaptığı iddialarına ilişkin gündem dışı konuşmasına İçişleri Bakanı **Nahit Menteşe** cevap verdi.

15 Şubat 1995
(75. Birleşim)

★ İzmir Milletvekili **Işın Çelebi**'nin, Hükümetin, özelleştirme uygulamalarında, ilgili yasanın amaç ve kapsam açısından önem taşıyan hükümlerini dikkate almaması yüzünden olumsuzluklar meydana geldiği,

★ İçel Milletvekili **Ali Sunun**, Mersin - Magosa feribot hattının Taşucu - Gime olarak değiştirileceği söylentilerinin yöre halkında huzursuzluk yarattığı iddialarına ilişkin gündem dışı konuşmalarına Devlet Bakanı **A. Şevki Ereğ** cevap verdi.

★ Karaman Milletvekili **Zeki Ünal** da, iç ve dış borç nedeniyle ekonominin içinde bulunduğu darboğaza ilişkin gündem dışı bir konuşma yaptı.

16 Şubat 1995
(76. Birleşim)

★ Tekirdağ Milletvekili **Fethiye Özver**, Avrupa Konseyi Parlamentolararası Meclisinin 30 Ocak - 3 Şubat 1995 tarihlerinde Fransa'nın Strasbourg kentindeki toplantılar,

★ İzmir Milletvekili **Yıldırım Avcı** da, Parlamentolararası Birlik Türk Grubu'nun 29 Ocak - 4 Şubat 1995 tarihlerinde İngiltere'ye yaptığı ziyaret hakkında Genel Kurula bilgi vermek amacıyla gündem dışı birer konuşma yaptılar.

★ Manisa Milletvekili **Faruk Saydam**'ın, kota uygulaması yüzünden mağdur edildiğini iddia ettiği bütün üreticilerinin, daha da mağdur olmamaları için, 17 Şubat'ta açılacağı ilan edilen Ege bütün piyasasında tatmin edici alım fiyatlarının gecikilmeden açıklanması gerektiğine ilişkin gündem dışı konuşmasına Devlet Bakanı **B. Sami Dağ** cevap verdi.

21 Şubat 1995
(77. Birleşim)

★ Tokat Milletvekili **Güler İleri**, Türk Kanunu Medenisinin kabul edilmesinin 69 uncu yıldönümü münasebetiyle gündem dışı bir konuşma yaptı.

★ K. Maraş Milletvekili **Esat Bütün**'ün, Afşin - Elbistan Termik Santralının, gizlilik içinde, yap - işlet - devret modeliyle bir şirkete verilmek istendiği iddialarına ilişkin gündem dışı konuşmasına Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı **Veysel Atasoy**,

★ Afyon Milletvekili **Gaffar Yakın**'ın, bazı özel TV kuruluşlarınca yayınlanan şiddet içerikli filmlerin, çocuklarımızın geleceğini olumsuz etkilediği iddialarına ilişkin gündem dışı konuşmasına da Devlet Bakanı **Yıldırım Aktuna** cevap verdiler.

28 Şubat 1995
(80. Birleşim)

★ İstanbul Milletvekili **Gurhan Çelebicin**'in, özelleştirme uygulamalarında ortaya çıktığı söylenen aksaklıklarla ilgili önerilere ilişkin gündem dışı konuşmasına Devlet Bakanı **A. Şevki Ereğ**,

★ K. Maraş Milletvekili **Ahmet Dökümez**'in, K. Maraş'ta giderek artan partizan uygulamalara ilişkin gündem dışı konuşmasına Devlet Bakanı **Necmettin Cevheri** cevap verdiler.

★ Afyon Milletvekili **Gaffar Yakın** da, Anayasa Mahkemesi Başkanının 1990 yılında Anayasa'ya aykırı olduğu kabul edilebilecek tarzdaki bir görevi iki kez kabul ettiği iddialarına ilişkin gündem dışı bir konuşma yaptı.

GENEL GÖRÜŞME

21 Şubat 1995
(77. Birleşim)

★ Bitlis Milletvekili **Kamran İnan** ve 12 arkadaşının, Gümrük Birliği, Çorum Milletvekili **Muharrem Şemsek** ve 11 arkadaşının, Avrupa Birliğiyle imzalanacak Gümrük Birliği Anlaşmasının Türk ekonomisine etkileri, Zonguldak Milletvekili **Bülent Ecevit** ve 9 arkadaşının, Türkiye ile Avrupa Birliği arasında hazırlık çalışmaları yapılan Gümrük Birliği, Sivas Milletvekili **Muhsin Yazıcıoğlu** ve 9 arkadaşının Gümrük Birliği konusunda birer genel görüşme açılmasına ilişkin önergelerinin, birleştirilerek yapılan öngörüşmelerinden sonra kabul edildiği açıklandı. Daha sonra Gümrük Birliği konusunda **DYP, ANAP ve CHP** Grup Başkanvekilleriyle Bitlis Milletvekili **Kamran İnan** ve Aydın Milletvekili **Tunç Bilget**'in ortak önergeleri okundu. **RP** önergeye katılmadığını açıkladı.

KOMİSYONLAR

ANAYASA KOMİSYONU

TBMM Anayasa Komisyonu üyelerinden oluşan Alt Komisyonun gündeminde anayasa değişikliği ve TBMM içtüzük çalışmaları yer alıyor.

Alt Komisyonda görüşülen 301 imzalı anayasa değişikliği çalışmaları; anayasanın 33.51.52.53.54.69.-86.128.127.ve geçici 15. madde üzerindeki çalışmaları devam ederken, 67.68.75.76.82.84.85.93.135.149.ve 171. maddelerin görüşmeleri bitti.

Alt Komisyon ayrıca; TBMM içtüzüğünün bazı maddelerinin değiştirilmesi, içtüzüğe bazı maddeler eklenmesi hakkındaki teklifler üzerinde çalışmalar yaptı. Alt komisyonda bulunan 14 ayrı içtüzük teklifi tek metin haline getirildi. Alt komisyon bu metin üzerinde çalışmaya devam ediyor.

ADALET KOMİSYONU

● Gayrimenkul Kiraları Hakkında Kanuna Bir Madde Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı (KABUL)

● Antalya Milletvekili **Adil AYDIN** ve 3 Arkadaşının; 6831 Sayılı Orman Kanununun Bir Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifi, Ankara Milletvekili **A.Baki TUĞ** ve 23 Arkadaşının; Orman Kanunu ile Türk Ceza Kanununun Bir Maddesinin Değiştirilmesine Dair Kanun Teklifi, Edirne Milletvekili **H. Basri ELER**'in Orman Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve Orman Kanununda ve Türk Ceza Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı (BİRLEŞTİRİLEREK KABUL)

DIŞİŞLERİ KOMİSYONU

● Uyuşturucu ve Psikotrop Madelerin Kaçakçılığına Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (KABUL)

● Kimyasal Silahların Geliştirilmesinin, Üretiminin, Stoklanması ve Kullanımının Yasaklanması

ve Bunların İmhası ile İlgili Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (KABUL)

● Türkiye Cumhuriyeti ve Macaristan Cumhuriyeti Arasındaki Dostluk ve İşbirliği Andlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (KABUL)

● Türkiye Cumhuriyeti ile Litvanya Cumhuriyeti Arasında Dostluk ve İşbirliği Andlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (KABUL)

● Türkiye Cumhuriyeti ile Letonya Cumhuriyeti Arasında Dostluk ve İşbirliği Andlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (KABUL)

● Türkiye Cumhuriyeti ile Kazakistan Cumhuriyeti Arasında Dostluk ve İşbirliği Andlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (KABUL)

MİLLÎ EĞİTİM KOMİSYONU

● Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Hakkında 41 Sayılı KHK'nın Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanuna Ek Maddeler Eklenmesine İlişkin Kanun Tasarısı (KABUL)

● İcracı Sanatçılar Fonogram Yapımcıları ve Yayın Kuruluşlarının Korunmasına Dair Roma Sözleşmesine Katılmamızın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı (KABUL)

● Edebiyat ve Sanat Eserlerinin Korunmasına İlişkin Bern Sözleşmesinde Değişiklik Yapan ve 1979'da Tatil Edilen Paris Metnine Katılmamızın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı (KABUL)

● Türkiye Cumhuriyeti ile Estonya Cumhuriyeti Arasında Kültür, Eğitim, Bilim ve Spor Alanlarında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı (KABUL)

● Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Litvanya Cumhuriyeti Arasın-

da Eğitim, Bilim, Kültür ve Spor Alanlarında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (KABUL)

● Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Hakkında 41 Sayılı KHK'nın Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanun ile 78 ve 190 Sayılı KHK'larda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı (KABUL)

● Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Hakkında 41 Sayılı KHK'nın Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı (KABUL)

● 78 Sayılı Yüksek Öğretim Kurumları Öğretim Elemanlarının Kadroları Hakkında KHK ile 190 Sayılı KHK'ya Eklî Cetvellerde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı (KABUL)

● Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Hakkında 41 Sayılı KHK'nın Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanunun Bir Maddesinin Yürürlükten Kaldırılmasına İlişkin Kanun Tasarısı (KABUL)

DİLEKÇE KOMİSYONU

Dilekçe Komisyonu'na Şubat ayında toplam 80 adet dilekçe geldi. Gerekli incelemeler sürdürülüyor.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU

● T.C. Emekli Sandığı Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı (KABUL)

● Afyon Milletvekili **H.İbrahim ÖZSOY** ve 7 Arkadaşı ve Çorum Milletvekili **Ateş AMİKLİOĞLU**'nun Sosyal Güvenlik Kuruluşlarına Tabi Olarak Geçen Hizmet Sürelerinin Birleştirilmesi Hakkındaki Kanunun 5.Maddesinin Son Fıkrasının Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bir Geçici Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifi (KABUL)

● 190 Sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında KHK'nın Eki Cetvellerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (KABUL)

TBMM'de ANAP Grup Toplantı Salonunda 9 Şubat günü TEMA Vakfı Yönetim Kurulu Başkanı Hayrettin Karaca tarafından verilen konferansta, ülkemizdeki erozyon tehlikesine dikkat çekildi ve milletvekillerinin bu konuya duyarlı olması istendi.

Türkiye Erozyonla Mücadele, Ağaçlandırma ve Doğal Varlıkları Koruma Vakfı (TEMA), milletvekillerine erozyon tehlikesi konusunda konferans verdi:

Türkiye çöl olmasın

16 Şubat 1995 tarihinde TBMM'de, ANAP Grup Toplantı Salonunda milletvekillerine ve konuyla ilgili üst düzey brokratlarla verilen "**Türkiye'nin erozyonla maruz kaldığı tehlike**" konulu konferansta erozyon tehlikesi tüm boyutlarıyla anlatılarak, erozyonun dehşet verici sonuçlarıyla karşılaşmamak için hemen tedbir alınması gerektiği vurgulandı. Konferans, TBMM Başkanı **Hüsamettin Cindoruk**'un himayelerinde, uzun süredir erozyonla mücadele konusunda yararlı çalışmalar yapan ve yöneticilerin ve kamuoyunun dikkatini bu konuya çekebilmek için yoğun çaba

gösteren **Türkiye Erozyonla Mücadele ve Doğal Varlıkları Koruma Vakfı (TEMA)** tarafından düzenlendi. Konferansta, korunması ve çok iyi değerlendirilmesi gereken doğal kaynakların başında gelen toprak varlığımızı tehdit eden erozyonun boyutları, nedenleri ile erozyona karşı alınabilecek önlemler açıklanmaya çalışıldı. Konferansın açılış konuşmasını yapan TBMM Başkanı **Hüsamettin Cindoruk**, Meclisin doğal zenginliklerimizin en önemlilerinden olan toprak varlığımızı korumak ve geliştirmek için üzerine düşeni yapacağını, parlamenterlerin bu

konuda bilinçli ve hassas olduklarını, Meclisten bir an önce geçmesi gereken kanunların tesbit edileceğini, bu belirlemede erozyona ilişkin düzenlemeler içeren kanunların da öncelikli kanunlar listesine alınacağını taahhüt etti.

TEMA Vakfı Başkanı **Hayrettin Karaca** ise yaptığı konuşmada şunları söyledi:

Bugün erozyonla kaybettiğimiz topraklar Türkiye'yi yakın bir gelecekte bir çöle dönüştürecek boyutta. **Her yıl kaybettiğimiz milyonlarca ton toprak miktarı, 20 cm. kalınlığında Kocaeli ilinin, 10 cm kalınlığında Kıbrıs Adası'nın**

yüzeyini kaplayacak kadar. Giden topraklar öylesine zengin ve verimli topraklardır ki, içindeki mineraller ve gübre niteliğindeki unsurlar neredeyse Milli Savunmaya harcadığımız değere eşit. Ve bu değer bir daha geri gelmemek üzere kaybolup gitmekte. Kısım de yabancı ülkelerin tarım alanlarını genişleten, bedelsiz ihraç edilen bir değer olarak gitmekte.

EKONOMİYE ZARAR VERİYOR

Bununla da kalmayıp, Türkiye'nin geleceği ile çok yakından ilgili barajlarımızı erken doldurup ekonomik ömürlerini kısaltarak, milli ekonomimizi dehşet verici boyutlarda olumsuz etkilemekte.

Ayrıca sel afetleri ve toprak kaymasıyla can kaybına ve maddi zararlara sebep olmakta ve binaları, yolları, köprüleri kullanım dışı bırakmakta. Tarım alanları sular altında kalmakta, milli servet kaybolmakta, Nehirlerimiz böylece düzensiz bir rejime giriyor, barajlar, şehirler ve tarım alanları susuz kalıyor, milli ekonomimiz büyük zarar görüyor. Önümüzdeki yıllarda suyun çok büyük bir hayati değer kazanacağı dünyaca kabul edilmiştir. Ülke çapında su depolamanın tek çaresi, arazi üzerinde yeşil örtüye sahip olmaktır. Bu örtünün tahribi yalnız çok değerli toprağın değil, suyun da akıp kaybolmasına sebep olmaktadır. Bu kaybın ekonomik değeri dehşet vericidir.

Yeşil örtünün kalkması ile ülke ikliminde yaratılan olumsuz değişimin insan mutluluğu ve refahında ve ekonomide yapmakta olduğu tahribata gelecek nesiller artan derecede şiddetle maruz kalacaklardır.

İşte bütün bu olumsuzlukların sebebi ormanlarımızın, meralarımızın tahribi, yok oluşu, yani yeşil örtünün kaybolmasıdır. Gerçi bu oluşumda Anadolu'ya yerleşip medeniyetler kuran ve gelip geçen her kavmin payı vardır, ancak Cumhuriyetimiz devrinden bu yana

tüketim ve tahrip durmak şöyle dursun, artarak devam etmiştir. Ve son hızla yaklaşıyoruz.

Eğer acil önlemler alınmazsa çok yakın bir gelecekte Türkiye çöl olmaya mahkumdur.

Her ne kadar 1945'te çıkarılan bir kanunla ormanlar devletleştirilerek düzensiz ve sorumsuz kullanımın önüne geçilmek istenmişse de bu mümkün olmamıştır. Ormanları tüketen bu tutum ve davranış orman içi ve çevresinde yaşayan vatandaşların sorunlarını çözememiş ve bugün her yönü ile halledilmesi şart olan yeni bir sosyal ve ekonomik problem olarak karşımıza çıkmıştır. Ormanların yanında mera ve çayırarda da aynı sorunlarla karşı karşıyayız. Bunlar, onarılıp düzenli kullanıldığında erozyonu önlemenin yanı sıra, ekonomiye büyük ölçüde katkıda bulunacak değerdedirler. Türkiye ormanları ve doğası üzerindeki bu idari ve politik baskı yanında konu toplumca tam manasiyle kavranmamış ve gereğince tepki gösterebilecek düzeye gelememiştir. zaman zaman basın ve yayın organlarında çıkan yazılar, öneriler, eleştiriler, sempozyumlar, konferanslar, ne siz politikacıları ne de toplumun bütün kesimlerini harekete geçirememiştir.

BİRKAÇ AĞAÇ DİKMEK YETMEZ

Milletçe ağaç bayramlarında birkaç ağaç dikerek sorunu çözmeye çalışmışız. Zaman içinde Meclisimiz mera ıslahı için bir tank alacak kadar dahi ödenek ayırmamış, bütçelerde erozyonla mücadele için sembolik rakamlara yer verilmiştir.

Türkiye'nin en büyük sorunu olan toprak erozyonu, ne meydan nutuklarında ne bütçe müzakerelerinde ne meclis açılışlarında, ne de hükümet programlarının okunmasında hemen hemen hiç yer almamıştır.

Konuya hep hissi yaklaşmış, bir kanşını vermeyiz dedğimiz bu aziz varlığın neredeyse her sene

bir ülke oluşturacak kadar kaybolup gitmesine bakıp durmuşuz. Biz vatan toprağı uğruna yalnız seve seve ölürüz?

Çare nedir?

Ayrıntılara girmeden söylemek gerekirse konu yine politik güçler ve hükümetlerce çözülecektir. Bu açıdan çare tüm ulusça hiçbir politik gücün ne yanında ne de karşısında olmadan bu güçleri, Türkiye'nin doğasına, ormanlarına, erozyon sorununa hizmet getirmelerine, çare bulmalarına destek olmaktır. Bu da konuyu tüm ulusa anlatacak, inandıracak düzeyde örgütlenmekte olur. İşte **TEMA Vakfı** bu amaçla kurulmuştur.

EROZYONUN ÖNLENMESİ

DEVLET POLİTİKASI OLMALI

Amaç, toprağın bu Vatan'ın en değerli unsuru olduğunu bilip ormanların ve doğanın korunması ve erozyonun önlenmesi hedefinin saptırılamaz ve dokunulamaz (Milli Savunma gibi) bir devlet politikası haline getirilmesi, teknik ve bilimsel yönden yeterli bir kadro ve teşkilatın yeterince mali imkanlar sağlanarak oluşturulması olmalıdır. **Bu zor ve gerçekleştirilmesi zaman isteyen bir davadır. Milletçe büyük fedakarlıklar ister. Bitmez tükenmez bir çaba, yürekli, mücadeleci, toprağını, doğayı ve vatanını seven bir kadronun işidir.**

Biz bu kadronun ziyadesi ile varolduğuna ve kısa bir süre içinde siz değerli milletvekillerimizin bu davaya sahip çıkarak, topraklarımızı korumanın hayrına inanan bu ülkede yaşayan tüm kesimlerin katılımı ile büyük bir güç ve potansiyel oluşturarak ikinci bir istiklal savaşı olarak gördüğümüz erozyon tehlikesinin üstesinden gelinebileceğine inanıyoruz.

TBMM Aylık Bülten'in Aralık 94 sayısında da erozyon konusu "Kaybedilen Topraklarımız" başlığı altında işlenmiştir.

TBMM Başkanlığına gelen tasarı, teklif ve önergeler

TASARI

● Bazı Kurum ve Kuruluşların Korunması ve Güvenliklerinin Sağlanması Hakkında Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı (İçişleri Komisyonuna)

● Türkiye Cumhuriyeti ve Kırgız Cumhuriyeti Arasında Konso-lusluk Sözleşmesinin Onaylanması-nın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (Dışişleri Komisyonuna)

● 190 Sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Eki Cetvellerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (Plan ve Bütçe Komisyonuna)

● Kültür Bakanlığına Tahsis Edilecek Saray, Köşk, Ev, Yalı, Konak ve Benzeri Yerlere İlişkin Kanun Tasarısı (Milli Eğitim ve Plan ve Bütçe Komisyonlarına)

● Telgraf ve Telefon Kanunu-na Bazı Ek Maddeler Eklenmesine, Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Karamamelerde Değişiklik Yapılma-sına Dair Kanun Tasarısı (Bayındır-lık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Plan ve Bütçe Komisyonlarına)

● Toplu Konut Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı (Plan ve Bütçe Komisyonuna)

TEKLİF

● Ankara Milletvekili **A.Bakl Tuğ** ve 20 Arkadaşının; Belediye Gelirleri Kanununun Bir Maddesinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Kanun Teklifi (Plan ve Bütçe Komisyonuna)

● Ankara Milletvekili **A.Bakl Tuğ** ve 20 Arkadaşının; Cezaların infazı Hakkında Kanunun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun

Teklifi (Adalet Komisyonuna)

● Afyon Milletvekili **Gaffar Yakın**'ın; 178 Sayılı Maliye Bakanlı-ğının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Karamamenin 43 üncü Maddesinin C-Denetmen Çalış-tırılması Başlıklı Bendinin İlk ve Son Fıkralarının Değiştirilmesi ve 657 Sayılı Devlet Memurları Kanununun 36 ncı Maddesi "Ortak Hükümler" Başlıklı Bölümünün (A) Bendinin Değişik 11 inci Fıkrasına İlave Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (Plan ve Bütçe Komis-yonuna)

● Sakarya Milletvekili **Ahmet Neldim**'in; İstanbul'da Yer Alan Bazı Tarihi Yapıların Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına Devri Hakkında Kanun Teklifi (Plan ve Bütçe Komis-yonuna)

● Sakarya Milletvekili **Nevzat Ercan** ve 9 Arkadaşının; 832 Sayılı Sayıştay Kanununun Bazı Maddeleri-nin Değiştirilmesine ve Bu Kanuna Ek Maddeler Eklenmesine Dair Kanun Teklifi (Adalet ve Plan ve Bütçe Komisyonlarına)

● Karaman Milletvekili **S. Os-man Sevimli** ve 14 Arkadaşının, Asker Ailelerinden Muhtaç Olanlara Yardım Hakkında Kanun Teklifi (Milli Savun-ma ve Plan ve Bütçe Komisyonları-na)

SÖZLÜ SORU

● İzmir Milletvekili **Cengiz Bulut**'un;

- Edebiyat Fakültelerinin Alman ve Fransız dili bölümlerinden mezun olanların sınıf öğretmenliğine kabul edilmemelerinin nedenlerine ilişkin Milli Eğitim Bakanından sözlü soru öner-gesi

● Bursa Milletvekili **Feridun Pehlivan**'ın,

- Dokumacılık sektörünün

sorunlarına ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi

YAZILI SORU

● İstanbul Milletvekili **Bülent Akarcalı**'nın,

- Ankara Metrosu ihalesindeki yolsuzluk iddialarına ilişkin İçişleri Bakanından

- Ankara Büyükşehir Beledi-yesinde danışman olarak çalışan kişi-lere ilişkin İçişleri Bakanından

- Kumar ve oyun salonlarına ilişkin Maliye Bakanından

- Kumar ve oyun salonlarına ilişkin Turizm Bakanından

- Terörle mücadele sırasında yaralanan askerlere ilişkin Milli Sa-vunma Bakanından

- Kızıl Çin ve Milliyetçi Çin ile ilişkilerimize ilişkin Dışişleri Bakanı ve Başbakan Yardımcısından

- Bazı televizyon programları-na ilişkin Adalet Bakanından

- Bazı televizyon programla-rına ilişkin Devlet Bakanından

- Bazı televizyon programla-rına ilişkin İçişleri Bakanından yazılı soru önergeleri

● Şırnak Milletvekili **Mahmut Alınak**'ın,

- Bazı politikacılar ile üst düzey bürokratların İsviçre'de gizli hesabı bulunduğu iddialarına ilişkin Başbakan-dan yazılı soru önergesi

● Hatay Milletvekili **Fuat Çay**-'ın,

- Türkiye'ye giriş yapan Ceza-yirliileri ilişkin İçişleri Bakanından yazı-lı soru önergesi

● Muş Milletvekili **Muzaffer Demir**'in,

- Ayrıcalıklı askerlik yaptırıl-dığı iddialarına ilişkin Milli Savunma Bakanından yazılı soru önergesi

● Kahramanmaraş Milletvekili

Hasan Dikici'nin,

- Afşin Elbistan Termik Santrali ile ilgili Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanından yazılı soru önergesi

● İstanbul Milletvekili **Halit Dumankaya**'nın,

- Memurların vergi iadesi ödemelerine ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi

● Nevşehir Milletvekili **Mehmet Elkatmış**'ın,

- Kayseri-Sarız-Değirmentaş Köyüne gayrimenkul tahsis edilip edilmediğine ilişkin Başbakan'dan

- Bazı bakanlıklarca belediyelere yapılan yardımlara ilişkin Başbakan'dan

- Rize Belediye Başkanı hakkında açılan yardımlara ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önermeleri

● Edirne Milletvekili **Hasan Basri Eler**'in,

- Temeli atılan bazı tesislere ilişkin Başbakan'dan

- Sağlık Meslek Yüksekokulunun bazı bölümlerinden mezun olanlara iş imkanı verilmediği iddiasına ilişkin Sağlık Bakanından yazılı soru önermeleri

● Erzurum Milletvekili **Lütfü Esengün**'ün,

- Bir gazetecinin Bosna Hersek Cumhurbaşkanı hakkındaki iddialara ilişkin Başbakan'dan

- Görme özürlü bir işçinin emeklilik başvurusuna ilişkin Bayındırlık ve İskan Bakanından

- Yolculuk yaptığı sırada valinin kaybolduğunu iddia eden bir kişiye ilişkin İçişleri Bakanından yazılı soru önermeleri

● Bitlis Milletvekili **Edip Safder Gaydalı**'nın,

- Olağanüstü Hal Tazminatlarına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi

● Artvin Milletvekili **Süleyman Hatınoğlu**'nun,

- SHP'li belediyelere yapılan yardımlara ilişkin Maliye Bakanından

- Memura yapılacak iyileştirme zammına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önermeleri

● Tokat Milletvekili **Ahmet Fevzi İnceöz**'ün,

- Tokat Reşadiye Keçiköyü

Hasan Şih Nahiyesinin yol sorununa ilişkin Bayındırlık ve İskan Bakanından yazılı soru önergesi

● Rize Milletvekili **Ahmet Kabil**'in,

- Bazı milletvekillerinin siyasi nüfuz kullanarak iş takibi yaptıkları iddialarına ilişkin Başbakan'dan

● Kayseri Milletvekili **Salih Kapusuz**'un,

- Kayseri Develi Şahmelik Köyü hizmet binasına ilişkin İçişleri Bakanından

- Kayseri Develi Şahmelik Köyünün ortaokul ihtiyacına ilişkin Milli Eğitim Bakanından

- Kayseri Develi Şahmelik Köyünün köprü ihtiyacına ilişkin Devlet Bakanından

- Kayseri Develi Yazıbaşı Köyü sağlık evi inşaatına ilişkin Sağlık Bakanından

- Kayseri Develi Yazıbaşı Köyü ilkokuluna ilişkin Milli Eğitim Bakanından

- Kayseri Develi Yazıbaşı Köy yolu ve su deposuna ilişkin Devlet Bakanından

- Kayseri Develi Çomaklı Köyünün yol ve kanalizasyon sorununa ilişkin Devlet Bakanından

- Kayseri Develi Çomaklı Köyünün köy konağı ihtiyacına ilişkin İçişleri Bakanından

- Kayseri Develi Çomaklı Köyünün boğa barınağı ihtiyacına ilişkin Tarım ve Köyişleri Bakanından

- Kayseri Develi Çomaklı Köyünün Kur'an kursu ihtiyacına ilişkin Devlet Bakanından

- Kayseri Develi Yukarı Künye Köyünün bazı sorunlarına ilişkin Devlet Bakanından

- Kayseri Develi Dereşimli Köyünün bazı sorunlarına ilişkin Devlet Bakanından

- Kayseri Felahiye İsabey Köyünün içme suyu ve yol sorununa ilişkin Devlet Bakanından

- Kayseri Felahiye Alabaş Köyünün içme suyu sorununa ilişkin Devlet Bakanından

- Kayseri Felahiye Karaşih Köyü yoluna ilişkin Devlet Bakanından

- Kayseri Felahiye Kuruhüyük Köyünün içme suyu sorununa ilişkin Devlet Bakanından

- Kayseri Felahiye Acırlı Köyünün yollarına ilişkin Devlet Bakanından

- Kayseri Felahiye Kuruhüyük Köyü ilkokuluna ilişkin Milli Eğitim Bakanından

- Kayseri Felahiye İsabey Köyünün öğretmen ihtiyacına ilişkin Milli Eğitim Bakanından

- Kayseri Felahiye Karaşih Köyünün öğretmen ihtiyacına ilişkin Milli Eğitim Bakanından

- Kayseri Felahiye Acırlı Köyünün sağlık sorunlarına ilişkin Sağlık Bakanından

- Kayseri Felahiye Karaşih Köyünün sağlık ocağına ilişkin Sağlık Bakanından

- Kayseri Develi Dereşimli Köyünün sağlık evi ihtiyacına ilişkin Sağlık Bakanından

- Kayseri Felahiye Alabaş Köyünün yerleşim alanına ilişkin İçişleri Bakanından

- Kayseri Felahiye İsabey Köyünün köy konağı inşaatına ilişkin İçişleri Bakanından

- Kayseri Develi Dereşimli Köyü camiiine ilişkin Devlet Bakanından

- Kayseri Felahiye Acırlı Köyü camiinin onarımına ilişkin Devlet Bakanından

- Kayseri Felahiye Acırlı Köyünün spor sahası ihtiyacına ilişkin Devlet Bakanından

- Kayseri Pınarbaşı Tözgün Köyü'nün içme suyu şebekesi ihtiyacına ilişkin Devlet Bakanından

- Kayseri Pınarbaşı Kavlaklar Köyü'nün yol ve su sorununa ilişkin Devlet Bakanından

- Kayseri Pınarbaşı Oğuzlar Köyü ilkokuluna ilişkin Milli Eğitim Bakanından

- Kayseri Pınarbaşı Şabanlı Köyü'nün okul sorununa ilişkin Milli Eğitim Bakanından

- Kayseri Pınarbaşı Kavlaklar Köyü'nün sağlık evi ve lojman ihtiyacına ilişkin Sağlık Bakanından

- Kayseri Pınarbaşı Demirciören Köyü'nün sağlık evi ihtiyacına ilişkin Sağlık Bakanından

- Kayseri Pınarbaşı A.Borandere Köyü'nün sağlık evi ihtiyacına ilişkin Sağlık Bakanından
- Kayseri Pınarbaşı Kavlaklar Köyü'nün cami ihtiyacına ilişkin Devlet Bakanından
- Kayseri Pınarbaşı Demirciören Köyü'nün İmam-Hatip evi ihtiyacına ilişkin Devlet Bakanından
- Kayseri Pınarbaşı A.Borandere Köyü'nün İmam-Hatip evi ihtiyacına ilişkin Devlet Bakanından
- Kayseri Pınarbaşı Demirciören Köyü'nün yoluna ilişkin Devlet Bakanından
- Kayseri Pınarbaşı Kayaaltı Köyünün hububat eleme sellöktörü ihtiyacına ilişkin Tarım ve Köyşleri Bakanından
- Kayseri Pınarbaşı Y.Borandere Köyünün telefon santrali ihtiyacına ilişkin Ulaştırma Bakanından
- Kayseri Pınarbaşı Kayaaltı Köyünün sağlık ocağı ihtiyacına ilişkin Sağlık Bakanından
- Kayseri Pınarbaşı Y.Borandere Köyünün sağlık evi ihtiyacına ilişkin Sağlık Bakanından
- Kayseri Pınarbaşı Kayaaltı Köyünün camii, imam-hatip lojmanı ve Kur'an Kursu ihtiyacına ilişkin Devlet Bakanından
- Kayseri Pınarbaşı Y.Karagöz Köyünün imam evi inşaatına ilişkin Devlet Bakanından
- Kayseri Pınarbaşı Cinliyurt Köyü camiine ilişkin Devlet Bakanından
- Kayseri Pınarbaşı Cinliyurt Köyünün ilkokul binasına ilişkin Milli Eğitim Bakanından
- Kayseri Pınarbaşı Y.Borandere Köyünün eğitim sorununa ilişkin Milli Eğitim Bakanından
- Kayseri Pınarbaşı Kızıldere Köyünün lojman ihtiyacına ilişkin Milli Eğitim Bakanından
- Kayseri Pınarbaşı Kayaaltı Köyünün içme suyu ihtiyacına ilişkin Devlet Bakanından
- Kayseri Pınarbaşı Y. Karagöz Köyünün içme suyu şebekesi ve sulama kanallarına ilişkin Devlet Bakanından
- Kayseri Pınarbaşı Cinliyurt Köyünün yoluna ilişkin Devlet Baka-

nından

- Kayseri Pınarbaşı Kızıldere Köyünün içme suyu ve yol sorununa ilişkin Devlet Bakanından
- Kayseri Pınarbaşı Karahacılı Köyünün sulama kanalları ve yol sorununa ilişkin Devlet Bakanından
- Kayseri Pınarbaşı Aslanbeyli Köyü'nün PTT binası ihtiyacına ilişkin Ulaştırma Bakanından
- Kayseri Pınarbaşı Solaklar Köyü'nün telefon şebekesi ihtiyacına ilişkin Ulaştırma Bakanından
- Kayseri Pınarbaşı Kırkgeçit Köyü'nün telefon ihtiyacına ilişkin Ulaştırma Bakanından
- Kayseri Pınarbaşı Olukkaya Köyü'nün telefon şebekesi ihtiyacına ilişkin Ulaştırma Bakanından
- Kayseri Pınarbaşı Aslanbeyli Köyü'nün cami minaresi ihtiyacına ilişkin Devlet Bakanından
- Kayseri Pınarbaşı Solaklar Köyü'nün cami ve mezarlık duvarı ihtiyacına ilişkin Devlet Bakanından
- Kayseri Pınarbaşı B.Karamuklu Köyü'nün cami ve mezarlık duvarına ilişkin Devlet Bakanından
- Kayseri Pınarbaşı Han Köyü'nün cami ve mezarlık duvarı ihtiyacına ilişkin Devlet Bakanından
- Kayseri Pınarbaşı Kırkgeçit Köyünde hayvancılık kredisi ihtiyacına ilişkin Tarım ve Köyşleri Bakanından
- Kayseri Pınarbaşı Olukkaya Köyünde hayvancılığı teşvik kredisinden yararlananlara ilişkin Tarım ve Köyşleri Bakanından
- Kayseri Pınarbaşı Han Köyü'nün sağlık evine ilişkin Sağlık Bakanından
- Kayseri Pınarbaşı B.Körmüt Köyü'nün sağlık evi ihtiyacına ilişkin Sağlık Bakanından
- Kayseri Pınarbaşı Olukkaya Köyü sağlık ocağı inşaatına ilişkin Sağlık Bakanından
- Kayseri Pınarbaşı Halitbeyören Köyü'nün ilkokul binası ihtiyacına ilişkin Milli Eğitim Bakanından
- Kayseri Pınarbaşı Han Köyü ilkokuluna ilişkin Milli Eğitim Bakanından
- Kayseri Pınarbaşı B.Körmüt Köyünün ortakokul ihtiyacına ilişkin

kin Milli Eğitim Bakanından

- Kayseri Pınarbaşı Olukkaya Köyü ilkokuluna ilişkin Milli Eğitim Bakanından
- Kayseri Pınarbaşı Aslanbeyli Köyünün sulama kanalları, yol ve kanalizasyon ihtiyacına ilişkin Devlet Bakanından
- Kayseri Pınarbaşı Halitbeyören Köyünün içme suyu ve yol sorununa ilişkin Devlet Bakanından
- Kayseri Pınarbaşı Solaklar Köyünün içme suyu şebekesine ilişkin Devlet Bakanından
- Kayseri Pınarbaşı B.Karamuklu Köyünün su deposu ihtiyacına ilişkin Devlet Bakanından
- Kayseri Pınarbaşı Ham Köyünün içme suyu şebekesi ve yol ihtiyacına ilişkin Devlet Bakanından
- Kayseri Pınarbaşı Kırkgeçit Köyünün içme suyu ve yol ihtiyacına ilişkin Devlet Bakanından
- Kayseri Pınarbaşı B.Körmüt Köyünün su ve yol suruna ilişkin Devlet Bakanından
- Kayseri Pınarbaşı Olukkaya Köyünün içme suyu şebekesine ilişkin Devlet Bakanından
- Kayseri Pınarbaşı Yağlıpınar Köyünün ağaçlandırılmasına ilişkin Orman Bakanından
- Kayseri Pınarbaşı Karakuyu Köyünün ortaokul binasına ilişkin Milli Eğitim Bakanından
- Kayseri Pınarbaşı Yağlıpınar Köyü ilkokulunun onarımına ilişkin Milli Eğitim Bakanından
- Kayseri Pınarbaşı Yeregeçen Köyü ilkokulu ve öğretmen lojman ihtiyacına ilişkin Milli Eğitim Bakanından
- Kayseri Pınarbaşı B.Gürleğen Köyünün ilkokulunun onarım ve lojman ihtiyacına ilişkin Milli Eğitim Bakanından
- Kayseri Pınarbaşı Tomarza Alınli Köyü ilkokulunun onarımı ve lojman ihtiyacına ilişkin Milli Eğitim Bakanından
- Kayseri Pınarbaşı Ayvacık Köyünün camisine ilişkin Devlet Bakanından
- Kayseri Pınarbaşı Yeregeçen Köyünün imamevi ihtiyacına ilişkin Devlet Bakanından
- Kayseri Sarıoğlan Burunö-

ren Köyünün imam hatip ihtiyacına ilişkin Devlet Bakanından

- Kayseri Tomarza Süveğenler Köyünün cami lojmanı ihtiyacına ilişkin Devlet Bakanından

- Kayseri Tomarza Çayanlı Köyünün imam evine ilişkin Devlet Bakanından

- Kayseri Pınarbaşı İnlören Köyünün sağlık ocağı ihtiyacına ilişkin Sağlık Bakanından

- Kayseri Tomarza Ortakavak Köyünün sağlık evi ihtiyacına ilişkin Sağlık Bakanından

- Kayseri Tomarza Alayinli Köyünün ebe ihtiyacına ilişkin Sağlık Bakanından

- Kayseri Tomarza Hacıpaşa Köyünün ebe ihtiyacına ilişkin Sağlık Bakanından

- Kayseri Sarioğlan Keklikoğlu Köyünün ebe ihtiyacına ilişkin Sağlık Bakanından

- Kayseri Pınarbaşı Y.Yassıpınar Köyünün gölet ihtiyacına ilişkin Devlet Bakanından

- Kayseri Pınarbaşı Ayvacık Köyünün yol ve içme suyu sorununa ilişkin Devlet Bakanından

- Kayseri Pınarbaşı Kaftangiyen Köyünün yol ve sulama kanalları sorununa ilişkin Devlet Bakanından

- Kayseri Pınarbaşı İnlören Köyünün yol ve kanalizasyon sorununa ilişkin Devlet Bakanından

- Kayseri Pınarbaşı Kazancak Köyünün yol ve sulama kanalları ihtiyacına ilişkin Devlet Bakanından

- Kayseri Pınarbaşı Yağlıpınar Köyünün yol sorununa ilişkin Devlet Bakanından

- Kayseri Pınarbaşı Yeregeçen Köyünün yoluna ilişkin Devlet Bakanından

- Kayseri Pınarbaşı Payaslı Köyünün sulama kanallarına ilişkin Devlet Bakanından

- Kayseri Pınarbaşı B.Gürleğen Köyünün yol sorununa ilişkin Devlet Bakanından

- Kayseri Sarız Yedioluk Köyünün su şebekesine ilişkin Devlet Bakanından

- Kayseri Sarioğlan Karapınar Köyünün yol sorununa ilişkin Devlet Bakanından

- Kayseri Sarioğlan Burunören Köyünün sulama kanalları ve yoluna ilişkin Devlet Bakanından

- Kayseri Tomarza Söğütlü Köyünün içme suyu sorununa ilişkin Devlet Bakanından

- Kayseri Tomarza Yeşilbağ Köyünün içme suyu şebekesi ve yoluna ilişkin Devlet Bakanından

- Kayseri Tomarza Ortakavak Köyünün su şebekesine ilişkin Devlet Bakanından

- Kayseri Tomarza Süveğenler Köyü yoluna ilişkin Devlet Bakanından

- Kayseri Tomarza Hacıpaşa Köyü yoluna ilişkin Devlet Bakanından

- Kayseri Sarioğlan Keklikoğlu Köyünün içme suyu ve yol sorununa ilişkin Devlet Bakanından

- Kayseri Tomarza Çayanlı Köyünün içme suyu şebekesi ve sulama suyu kanallarına ilişkin Devlet Bakanından

- Kayseri Tomarza Alayinli Köyünün bazı sorunlarına ilişkin Devlet Bakanından

- Kayseri Pınarbaşı Sarıkışla Karayoluna ilişkin Ulaştırma Bakanından

- Kayseri Pınarbaşı Ayvacık Köyünün telefon şebekesine ilişkin Ulaştırma Bakanından

- Kayseri Pınarbaşı Karakuyu Köyünün otomatik santral ihtiyacına ilişkin Ulaştırma Bakanından

- Kayseri Pınarbaşı Payaslı Köyünün telefon ihtiyacına ilişkin Ulaştırma Bakanından

- Kayseri Tomarza Süveğenler Köyünün telefon santrali ihtiyacına ilişkin Ulaştırma Bakanından

- Kayseri Tomarza Hacıpaşa Köyünün otomatik santral ihtiyacına ilişkin Ulaştırma Bakanından

- Kayseri Sarioğlan Keklikoğlu Köyünün telefon santrali ve şebekesine ilişkin Ulaştırma Bakanından

- Kayseri Tomarza Hacıpaşa Köyünün köy konağı ihtiyacına ilişkin İçişleri Bakanından

- Kayseri Sarioğlan Keklikoğlu Köyünün köy konağı ihtiyacına ilişkin İçişleri Bakanından

- Kayseri Tomarza Çukurağaç

Köyünün yerinin değiştirilmesine ilişkin İçişleri Bakanından

- Kayseri Sarız İmirzağa Köyünün ağaçlandırılması ilişkin Orman Bakanından

- Kayseri Sarız İmirzağa Köyünün yol ve içme suyu şebekesine ilişkin Devlet Bakanından

- Kayseri Sarız Küçük Örtülü Köyü yoluna ilişkin Devlet Bakanından

- Kayseri Sarız Büyük Örtülü Köyünün yol, içme suyu ve köprü ihtiyacına ilişkin Devlet Bakanından

- Kayseri Sarız B.Söbeçimen Köyünün içme suyu, yol ve gölet ihtiyacına ilişkin Devlet Bakanından

- Kayseri Sarız Kırkısrak Köyünün yol sorununa ilişkin Devlet Bakanından

- Kayseri Sarız Dallıkavak Köyünün yol sorununa ilişkin Devlet Bakanından

- Kayseri Sarız İncedere Köyünün içme suyu ve gölet ihtiyacına ilişkin Devlet Bakanından

- Kayseri Sarız Damızlık Köyünün yol sorununa ilişkin Devlet Bakanından

- Kayseri Sarız Yaylacı Köyünün sulama ve yol sorununa ilişkin Devlet Bakanından

- Kayseri Sarız Çavdar Köyünün yol ve su sorununa ilişkin Devlet Bakanından

- Kayseri Sarız Karayurt Köyünün köprü ve su sorununa ilişkin Devlet Bakanından

- Kayseri Sarız İmirzağa Köyünün İmam Hatip ihtiyacına ilişkin Devlet Bakanından

- Kayseri Sarız Karapınar köyünün cami ihtiyacına ilişkin Devlet Bakanından

- Kayseri Sarız B.Söbeçimen Köyünün cami ihtiyacına ilişkin Devlet Bakanından

- Kayseri Sarız Yaylacı Köyü camiine minare yapılmasına ilişkin Devlet Bakanından

- Kayseri Sarız B.Söbeçimen Köyünün öğretmen ihtiyacına ilişkin Milli Eğitim Bakanından

- Kayseri Sarız Damızlık Köyündeki öğrencilerin ulaşım sorunlarına ilişkin Milli Eğitim Bakanından

- Kayseri Sarız yaylacı Köyünün ilkokul ihtiyacına ilişkin Milli Eğitim Bakanından

- Kayseri Sarız Damızlık Köyünün boğa ve boğa barınağı ihtiyacına ilişkin Tarım ve Köyşleri Bakanından

- Kayseri Sarız Yaylacı Köyünün damızlık boğa ve boğa barınağı ihtiyacına ilişkin Tarım ve Köyşleri Bakanından

- Kayseri Sarız Büyük Örtülü Köyünün sağlık evi ihtiyacına ilişkin Sağlık Bakanından

- Kayseri Sarız B.Söbeçimen Köyünün sağlık evi ihtiyacına ilişkin Sağlık Bakanından

- Kayseri Sarız Kırkısrak Köyünün sağlık ocağı ihtiyacına ilişkin Sağlık Bakanından

- Kayseri Sarız Büyük Örtülü Köyünün sporsahası ihtiyacına ilişkin Devlet Bakanından

- Kayseri Sarız İncedere Köyünün köy konağı ihtiyacına ilişkin İçişleri Bakanından

- Kayseri Sarız Karapınar Köyünün telefon ihtiyacına ilişkin Ulaştırma Bakanından

- Kayseri Sarız Dallıkavak Köyünün verici binası ve telefon santrali ihtiyacına ilişkin Ulaştırma Bakanından

- Kayseri Sarız Çavdar Köyünün telefon santrali ihtiyacına ilişkin Ulaştırma Bakanından

- Kayseri Sarız Yedioluk Köyünün telefon santrali ihtiyacına ilişkin Ulaştırma Bakanından yazılı soru önergesi

● Adana Milletvekili **İbrahim Özdiş**'in,

- M.T.A. Enstitüsü'nün Doğu Akdeniz Bölge Müdürlüğü'nün Adana'dan alınıp Konya'ya verilmesinin nedenine ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi

● Manisa Milletvekili **Faruk Saydam**'ın,

- FMC-Nurol Firmasına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi

● Bilecik Milletvekili **Mehmet Seven**'in,

- Müteahhitlik karnesi alan milletvekillerine ilişkin Bayındırlık ve İskan Bakanından

- Bilecik Pazaryeri Dülgeroğlu Köyünün içme suyu projesine ilişkin Devlet Bakanından

- Bilecik Merkez Cumalı Köyünün içme suyu projesine ilişkin Devlet Bakanından

- Bilecik Merkez Yeniköy Köyünün içme suyu sorununa ilişkin Devlet Bakanından

- Bilecik il ve ilçeleri arasındaki yollara ilişkin Bayındırlık ve İskan Bakanından yazılı soru önergesi

● İstanbul Milletvekili **Mehmet Sevilgen**'in,

- Bazı emniyet mensuplarının halka karşı sergilediği saldırgan tavırlara ilişkin İçişleri Bakanından

- Et Balık Kurumunun satışına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi

● Karaman Milletvekili **S.Ösman Sevimli**'nin,

- Basında yeralan "Denizde Skandal" başlıklı habere ilişkin Devlet Bakanından

- İstanbul Kilyos açıklarında karaya oturan bir gemiye ilişkin Çevre Bakanından yazılı soru önergesi

● Sivas Milletvekili **Abdullah Şener**'in,

- Bir gazetecinin gayriresmi danışmanlığına getirildiği iddiasına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi

● Elazığ Milletvekili **Ahmet Cemil Tunç**'un;

- Bosna Hersek Cumhurbaşkanı hakkında bazı gazetelerde çıkan yazılara ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi

● Karaman Milletvekili **Zekî Ünal**'ın,

- Türkiye'de faaliyet gösteren bazı derneklere ilişkin İçişleri Bakanından

- Karaman Bağ - Kur il Müdürlüğünde görev yapmaktayken vefat eden bir şoföre ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanından yazılı soru önergesi

GENEL GÖRÜŞME

● Bitlis Milletvekili **Kamran İnan** ve 12 arkadaşının, Gümrük Birliği konusunda genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi

● Sivas Milletvekili **Muhsin Yazıcıoğlu** ve 9 arkadaşının, Gümrük Birliği konusunda genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi

GENSORU

● Refah Partisi Grubu adına Grup Başkanvekili ve Malatya Milletvekili **Oğuzhan Asiltürk**'ün, tek yanlı verilen tavizlerle Türkiye'yi Gümrük Birliğine sokmaya çalışarak ülkeyi ekonomik bakımdan tahribe, siyasi bakımdan bağımsızlığını terke sürüklediği iddiasıyla Başbakan **Tansu Çiller** ve Bakanlar Kurulu üyeleri hakkında gensoru açılmasına ilişkin önergesi

TBMM GENEL SEKRETERLİĞİ Aylık Bülten

Şubat 1995 - Sayı 39

Yayın Yönetmeni
Engin KARAPINAR

Yayın Koordinatörü
Arif BİGEÇ

Yayın Sorumlusu
Tülay ŞAKRAKER

Yayın Kurulu
Fery AKDOĞAN
Sevgi ALBAYRAK
Orhan CEYHAN
Cenap KAYASU
Vasfiye ÖZCAN
Engür TÜRER

Dişlişiler
Nihat BÜK

Karunlu
Nurel ARGUN

Çevre
Nuran TALU
Habip KOCAMAN

Fotoğraf
Orhan AYDEMİR
Abbas GORALI
Abdullah KARAKUŞ

Yayın Adresi

TBMM
Basın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü

Telefonlar:
420 69 06 - 420 69 01
Fax: 420 68 69

Baskı : TBMM Basımevi